

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav správních a sociálních věd

**Imigrace do ČR a její socioekonomické aspekty
v celoevropském kontextu současné imigrační krize**

Lucie Zálišová

Bakalářská práce

2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie Zálišová**
Osobní číslo: **E15308**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Ekonomika pro kriminalisty a cel-
níky**
Název tématu: **Imigrace do ČR a její socioekonomické aspekty
v celoevropském kontextu současné imigrační krize**
Zadávající katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je analýza současné imigrace do České republiky, zhodnocení jejích trendů, tendencí, specifíků, rizik a dalších jevů, procesů a socioekonomických aspektů v celoevropském kontextu současné imigrační krize. Součástí práce bude i vlastní šetření týkající se vztahu veřejnosti k otázkám současné imigrace.

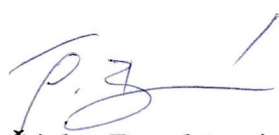
Osnova:

- Teoretický exkurz do dané problematiky (migrace, imigrace, emigrace, migrant, azyl, uprchlík, dobrovolná, nedobrovolná, trvalá, dočasná, atd.).
- Historický vývoj sledované problematiky.
- Současná imigrace do ČR i v celoevropském kontextu.
- Vlastní šetření (zhodnocení výsledků).
- Vlastní návrhy řešení.

Rozsah grafických prací: –
Rozsah pracovní zprávy: cca 35 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

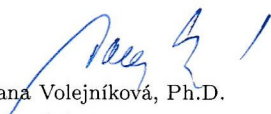
BARŠOVÁ, A., BARŠA, P. Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. ISBN 80-210-3875-6.
DRBOHLAV, D. Migrace a (i)migranti v Česku: kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2010. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-039-1.
PALÁT, M. Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii. Ostrava: Key Publishing, 2014. Monografie (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-228-0.
SCHEU, H. CH., ASLAN, E. Migrace a kulturní konflikty. Praha: Auditorium, 2011. ISBN 978-808-7284-070.
TRIANDAFYLLIDOU, A., GROPAS, R. European immigration: a sourcebook. Burlington, VT: Ashgate, 2007. ISBN 978-0-7546-4894-9.

Vedoucí bakalářské práce:
RNDr. Šárka Brychtová, Ph.D.
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: 3. září 2018
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2019

doc. Ing. Romana Provozničková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 3. září 2018

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle §60 odst.1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s §47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30.4.2019

Lucie Zálišová

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala vedoucí mé bakalářské práce paní RNDr. Šárce Brychtové, Ph.D. za její odborné vedení, cenné rady, ochotu a pomoc při zpracování této bakalářské práce. Dále bych také ráda poděkovala své rodině za trpělivost a podporu po celou dobu studia.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se věnuje Imigraci do ČR a jejím socioekonomickým aspektům v celoevropském kontextu současné imigrační krize. První část je zaměřena na obecné vymezení pojmu migrace a dalších souvisejících pojmů. Další částí je stručný exkurz do migrace v Evropě. Třetí část práce se soustředí na vývoj migrace v České republice se zaměřením na imigraci. Výzkumná část je zaměřena na vztah veřejnosti k otázkám současné imigrace. Závěr práce obsahuje vlastní návrhy řešení migrace.

KLÍČOVÁ SLOVA

migrace, imigrace, emigrace, uprchlík, azyl, mezinárodní ochrana, integrace

TITLE

Immigration to the Czech Republic and its socio-economic aspects in context of immigration crisis in Europe

ANNOTATION

This Bachelor's work occupies with the immigration to Czech Republic and their socioeconomical aspects in context of immigration crisis in Europe. The first part is dedicated to the general definition of term migration and other related terms. The next part is a short excursion in Europe. The third part is concentrated on the development of migration in the Czech Republic with a focus on immigration. The research part is focused on the relations of the public to the questions of nowadays migration. The end of the work contains the proposal of the solution of migration.

KEYWORDS

migration, immigration, emigration, refugee, asylum, international protection, integration

OBSAH

ÚVOD.....	11
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	13
1.1 Migrace	13
1.1.1 Migrant.....	14
1.1.2 Uprchlík.....	14
1.1.3 Azyl.....	15
1.1.4 Doplnková ochrana	16
1.2 Pobyť cizinců na území republiky	16
1.2.1 Přechnodný pobyt na území (migrace dočasná).....	16
1.2.2 Trvalý pobyt na území republiky (migrace trvalá).....	17
1.3 Integrace cizinců	18
1.4 Vyhoštění	18
1.5 Schengenský prostor	19
1.6 Migrační teorie	20
1.6.1 Přístup push-pull	20
1.6.2 Neoklasický ekonomický přístup.....	20
1.6.3 Teorie migračních sítí.....	21
1.6.4 Institucionální teorie.....	21
1.6.5 Teorie dvojího trhu.....	22
1.6.6 Teorie světového systému	22
2 STRUČNÝ EXKURZ DO MIGRACE V EVROPĚ	23
2.1 Migrační politika států Evropské unie.....	23
2.1.1 Cizinci v zemích Evropské unie.....	25
2.2 Imigrační politiky vybraných států Evropské unie.....	28
2.2.1 Imigrační politika Francie	28
2.2.2 Imigrační politika Německa	29
2.2.3 Imigrační politika Velké Británie.....	30
3 VÝVOJ MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE (SE ZAMĚŘENÍM NA IMIGRACI)...	31
3.1 Imigrace v České republice obecně.....	31
3.2 Migrace v České republice do roku 1989.....	32
3.3 Migrace v České republice po roce 1989	33
3.4 Migrace v České republice po roce 2000	34
3.5 Současná migrační strategie České republiky	35
3.6 Imigrace do České republiky v číslech.....	36
3.6.1 Počet cizinců v České republice.....	36

3.6.2	Žadatelé o mezinárodní ochranu	38
3.6.3	Počet azylantů	40
3.6.4	Nabývání státního občanství	41
3.6.5	Nelegální migrace	42
3.7	Dopady migrace	43
3.7.1	Finanční náklady státu.....	43
3.7.2	Zaměstnanost a trh práce.....	45
3.7.3	Napětí, kriminalita a organizovaný zločin	46
4	VLASTNÍ ŠETŘENÍ.....	48
4.1	Sociologický výzkum.....	48
4.2	Sběr dat.....	48
4.3	Interpretace výsledků dotazníku.....	49
4.3.1	Zájem respondentů o aktuální dění v oblasti imigrace.....	51
4.3.2	První asociace respondentů k pojmu imigrace	52
4.3.3	Přijímání imigrantů do jednotlivých zemí.....	53
4.3.4	Postup při migrační krizi	54
4.3.5	Rozhodování o přijímání imigrantů do České republiky	55
4.3.6	Imigrace v představě hrozeb.....	56
4.3.7	Důvod představy hrozby	57
4.3.8	Země představující hrozbu	58
4.3.9	Imigrant jako soused v okolí či domě	61
4.3.10	Integrace imigrantů	62
4.3.11	Odůvodnění názoru na integraci imigrantů	62
4.4	Shrnutí výsledků.....	63
4.4.1	Test nezávislosti proměnných	63
4.4.2	Stručné shrnutí výsledků dotazníkového šetření	67
5	VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ.....	68
5.1	Humanitární pomoc.....	68
5.2	Obnovení kontrol na hranicích státu	68
5.3	Přijímání části migrantů	69
	ZÁVĚR.....	70
	POUŽITÁ LITERATURA.....	71

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Procentuální podíl cizinců na obyvatelstvu zemí Evropské unie	27
Obrázek 2 – Vývoj celkového počtu cizinců v České republice	36
Obrázek 3 – Počet cizinců s trvalým či přechodným pobytem na území České republiky.....	38
Obrázek 4 – Přijaté žádosti o mezinárodní ochranu České republiky.....	39
Obrázek 5 – Udělené azyly cizincům v České republice	40
Obrázek 6 – Nabytá státní občanství České republiky cizinci	41
Obrázek 7 – Nelegální migrace v České republice	42
Obrázek 8 – Finanční prostředky na podporu integrace v České republice	45
Obrázek 9 – Podíl mužů a žen podílejících se na dotazníkovém šetření	49
Obrázek 10 – Věkový podíl mužů	49
Obrázek 11 – Věkový podíl žen	49
Obrázek 12 – Celkový věkový podíl všech respondentů	50
Obrázek 13 – Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů	50
Obrázek 14 – Ekonomická aktivita respondentů	51
Obrázek 15 – Zájem respondentů o aktuální dění v oblasti imigrace	51
Obrázek 16 – První představa respondentů k pojmu imigrace	52
Obrázek 17 – Náзор respondentů na způsobu přijímání imigrantů do země	53
Obrázek 18 – Primární postup ČR při řešení migrační krize dle respondentů	54
Obrázek 19 – Důvody pro přijímání imigrantů do země dle respondentů	55
Obrázek 20 – Představy hrozeb dle respondentů	56
Obrázek 21 – Země představující ve vztahu k imigraci hrozbu dle respondentů	59
Obrázek 22 – Náзор respondenta na to, zda by mu vadil imigrant jako soused v domě či okolí	61
Obrázek 23 – Náзор respondentů na plnou integraci imigranta do České společnosti	62
Obrázek 24 – Závislost mezi odpověďmi respondentů	66

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – HDP na obyvatele ve standardu kupní síly	26
Tabulka 2 – Počty cizinců v jednotlivých státech Evropské unie	26
Tabulka 3 – Korelační matice	64
Tabulka 4 – Hranice korelačního koeficientu	64
Tabulka 5 – Absolutní četnosti testu nezávislosti	65
Tabulka 6 – Teoretické četnosti testu nezávislosti	65
Tabulka 7 – Chí-kvadrát test	65

SEZNAM ZKRATEK

ČR	Česká republika
EHP	evropský hospodářský prostor
EU	„ <i>European union</i> “ - Evropská unie
EURES	„ <i>EUROpean Employment Service</i> “ – Evropský portál pracovní mobility
HDP	hrubý domácí produkt
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MV	Ministerstvo vnitra
OSN	Organizace spojených národů
resp.	respektive
SIP	státní integrační program
tzv.	takzvaný
VIS	Vízový informační systém

ÚVOD

Migrace je historický proces, který provází lidstvo již po celé období dějin. Jedná se o slovo popisující stěhování či změnu lokality. Migraci lze dělit z hlediska směru na imigraci, tedy příchod cizinců do země a emigraci, tedy odchod cizinců ze země. Dále pak lze rozlišovat migraci dobrovolnou, kdy se migrant sám z vlastní vůle rozhodne ke změně lokality a migraci nedobrovolnou neboli vynucenou, kde jsou migranti pod psychickým či fyzickým nátlakem donuceni danou zemi opustit, avšak konečné rozhodnutí je pouze na nich. Z hlediska délky pobytu lze rozlišit pobyt na území státu přechodný či trvalý.

Každý imigrant přicházející do hostitelské země by měl mít zájem na integraci ve společnosti. Jde o to, aby se přizpůsobil pravidlům země, zvyklostem, jazykovým odlišnostem a zároveň si i z části ponechal své kulturní zvyky či náboženské přesvědčení.

Cílem bakalářské práce je analýza současné imigrace do České republiky, zhodnocení jejich trendů, tendencí, specifík, rizik a dalších jevů, procesů a socioekonomických aspektů v celoevropském kontextu současné imigrační krize. Součástí práce je i vlastní šetření týkající se vztahu veřejnosti k otázkám současné imigrace.

Bakalářská práce je členěna do pěti hlavních kapitol.

První kapitola je zaměřena na základní pojmy související s migrací, vymezení druhů pobytu cizinců na území republiky a nástin vybraných migračních teorií.

Druhá kapitola obsahuje stručný exkurz do migrace v Evropě. Tato část je zaměřena na migrační politiku států Evropské unie obecně a následně imigrační politiky vybraných států Evropské unie. Vybrány byly tři velmoci, do kterých v dnešní době směřuje značná část migrantů. Jedná se o Francii, Německo a Velkou Británii.

Třetí kapitola je zaměřena na vývoj migrace v České republice se zaměřením na imigraci. Zde je vymezen průběh migrace v České republice, který je rozčleněn do několika období. V této části práce je uvedena současná migrační strategie České republiky. Důležitou součástí kapitoly je imigrace do České republiky v číslech, kde jsou uvedena data o celkovém počtu cizinců na území republiky, počty žadatelů o mezinárodní ochranu, azylantů, nelegálních migrantů či osob, které nabyly státní občanství České republiky. Poslední podkapitolu tvoří dopady migrace na republiku a společnost.

Stěžejní částí práce je kapitola číslo čtyři. Jedná se o vlastní šetření týkající se vztahu veřejnosti k otázkám současné imigrace. Sociologický výzkum byl proveden na základě dotazníku. Respondenti nebyli předem určeni ani limitováni. Součástí kapitoly je interpretace výsledků dotazníkového šetření a jejich následné zhodnocení.

V závěrečné kapitole autorka udává vlastní návrhy řešení problematiky migrace.

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Aby bylo možné věnovat se problematice migrantů, je třeba vymezit základní pojmy, které s touto oblastí souvisí, vysvětlit rozdíly mezi migrantem, imigrantem a emigrantem a následně blíže specifikovat jednotlivé druhy migrace.

1.1 Migrace

Migrace z latinského slova *migratio* je obecně známá jako stěhování či změna lokality. „Jde o slovo odvozené od *migro, migrare, tedy odstěhovat se, vystěhovat se, přesídlit. V sociálně vědním diskurzu pojem vyjadřuje bádání o pohybu, stěhování či přesídlování lidí, ať už je tento pohyb permanentní nebo dočasný, dobrovolný či nedobrovolný.*“ [13] Lidská migrace je pohyb osob mezi určitými oblastmi. Může se jednat jak o migraci v rámci státu, tak o migraci mezi jednotlivými státy. Migrovat mohou celé skupiny osob, rodiny i jednotlivci.

Migrace doprovází lidstvo již řadu let, avšak forma migrace se mění. Tímto se zabýval Petersen, který udává, že nejstaršími známými formami migrace bylo stěhování celých rodin či etnických skupin, které migrovaly nejčastěji z důvodu nedostatku obživy, útoků jiných skupin na obyvatelstvo či z důvodu klimatických změn prostředí. Vedle skupinových migrací se objevovaly i migrace individuální, které byly spojeny se sňatkem, obchodem či cestou za poznáváním nových míst nebo vzděláváním.

Migraci lze dělit na:

1. Migraci ekologickou – neboli tzv. migraci „primitivní“. Lidé se stěhují za lepšími životními podmínkami, často však dopředu neví, kam se přestěhují a místo si tak hledají až v průběhu jejich cesty. Tuto podobu migrace lze vidět i v dnešní době, význačná je však pro období předindustriální.
2. Migraci násilnou či vynucenou. Pro vynucenou migraci je typické, že osoby jsou nasměrovány (psychickým či fyzickým nátlakem) k tomu, aby opustily danou zemi. Je však pouze na nich, zda zemi opustí či nikoliv.

U násilné migrace jde o násilné deportování osob z místa na místo. U této nedobrovolné migrace hrozí osobám ztráta svobody, nelidské zacházení či v nejhorších případech i smrt.

3. Dobrovolnou. Jde především o migraci jednotlivců či malých skupin osob, kteří migrují z osobních důvodů a k tomuto kroku se sami rozhodli. Tento druh migrace je především z důvodů pracovních či vzdělávacích.
4. Masovou. Migrace probíhá vlivem rozhodnutí kolektivu, nikoliv na základě individuálních rozhodnutí. [31]

Dle směru lze rozeznat emigraci (vystěhování ze země), či imigraci (přistěhování do země). V oblasti migrace rozlišujeme mezi migrantem a uprchlíkem.

1.1.1 Migrant

Migrantem je „člověk, který se přesouvá na jiné místo s úmyslem trvale nebo dlouhodobě se tam usadit. Ve světě je považován za migranta ten, kdo překročí hranice a zůstává v zemi déle než rok.“ [18]

Této osobě nehrozí pronásledování, ztráta svobody, ani nelidské zacházení, tedy žádná hrozba. Migrant odchází ze země většinou za vzděláním, prací, či zlepšením své životní situace.

Rozlišujeme pojmy imigrant, což je osoba, která přichází do země a emigrant, tedy osoba, která ze země odchází.

1.1.2 Uprchlík

Je status, který může získat cizinec po splnění podmínek pro získání postavení uprchlíka dle Ženevské úmluvy.

"Uprchlíkem je státní příslušník třetí země, který se v důsledku oprávněných obav před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních, nebo z důvodu příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů nachází mimo zemi ve své státní příslušnosti a je neschopen přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítá ochranu dotyčné země, nebo osoba bez státní příslušnosti, která se ze stejných shora uvedených důvodů nachází mimo zemi svého dosavadního pobytu, která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce, nebo nemůže vrátit." [40]

Pronásledováním je myšleno porušování základních lidských práv a svobod, jde například o fyzické či psychické násilí, diskriminaci z hlediska policie, justice, státní správy či o odepření soudní ochrany.

Pomoc cizincům spočívá ve formě udělení azylu (pokud splňují podmínky uprchlíka), či doplňkové ochrany. Cizinec získává značné množství práv a výhod, které ve většině případů může nabývat až poté, co mu stát přizná status uprchlíka (čili i mezinárodní ochrana). Mezi základní práva lze řadit svobodu náboženství, svobodu pohybu, právo na základní vzdělání, právo na veřejnou podporu, na zaměstnání, právo na nabývání majetku atd.

Každý uprchlík je povinen řídit se a respektovat zákony a nařízení, která jsou platná v zemi, kde tento status získal. Ze strany státu je zakázána diskriminace, ať z důvodů rasových, náboženských i země původu. Uprchlíkovi je umožněno svobodně si na území republiky vybrat místo, kde chce bydlet a na tomto území se může pohybovat bez omezení. [20]

Status uprchlíka (mezinárodní ochrana) je ukončen, pokud:

- uprchlík nabyl znovu státní příslušnost země původu (po tom, co ji zprvu ztratil),
- nabyl novou státní příslušnost,
- dobrovolně se vrátil pod ochranu své původní země a dosáhl tak ochrany v jiné zemi,
- dobrovolně se vrátil do země, kterou opustil a trvale se tam usadil,
- pominuly okolnosti, pro které byl uznán uprchlíkem. [35]

1.1.3 Azyl

Azyl je právní ochranou, kterou poskytuje stát za účelem ochránit osobu (cizince) před pronásledováním. Umožňuje cizinci vstup a pobyt na území státu. Je rozlišováno, zda je osoba uprchlíkem, či ekonomickým migrantem. U ekonomických migrantů není stát povinen azyl poskytnout. Azyl může z určitých důvodů zaniknout, či může být odejmutý.

Mezinárodní ochranu nezíská osoba, která:

- užívá ochranu či pomoc OSN,
- užívá vnitrostátní ochranu,
- si nezasluhuje mezinárodní ochranu, jelikož o ní lze mít za to, že se dopustila zločinu např. proti míru, lidskosti, či zločinu válečného. (teorie a praxe azylu a uprchlictví) [35]

1.1.4 Doplnková ochrana

„Doplnková ochrana je udělena cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“ [42]

Za vážnou újmu se dle zákona č. 325/1999 Sb. považuje:

- *uložení nebo vykonání trestu smrti,*
- *mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,*
- *vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo*
- *pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. [42]*

Cizinec, který získal doplňkovou ochranu, získává právo k pobytu v trvání minimálně jednoho roku, na území České republiky. Ochrana je před skončením lhůty přezkoumána a pokud nepominuly důvody, pro které byla udělena, je opakovaně prodlužována. Osoba, která využívá doplňkové ochrany je povinna oznamovat skutečnosti pro trvání Ministerstvu vnitra ČR. Tyto osoby nezískávají nabídky bydlení, pouze jim jsou nabízeny kurzy českého jazyka.

1.2 Pobyt cizinců na území republiky

Pobyt cizinců na území republiky je možné dělit z hlediska délky pobytu. Cizinec může pobývat na území republiky přechodně nebo trvale.

1.2.1 Přechodný pobyt na území (migrace dočasná)

„Cizinec může pobývat na území přechodně:

- *bez víza,*

- *na základě krátkodobého víza,*
- *na základě dlouhodobého víza, povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k přechodnému pobytu,*
- *na základě výjezdního příkazu. “[43]*

Cizinci je umožněno pobývat na území bez víza, pokud:

- je občan Evropské unie,
- se cizinec nachází ve výkonu zabezpečovací detence, vazby či výkonu trestu odnětí svobody,
- je umístěn v cele či zařízení pro zajišťování cizinců,
- vlastní doklad o povolení k pobytu na území jiného smluvního státu a jeho doba, po kterou se bude nacházet na tomto území nepřekročí hranici 3 měsíců atd.

Krátkodobé vízum je udělováno policií na hranicích, která jej vyznačí do cestovního dokladu. Krátkodobé vízum lze udělit např. za účelem sezónního zaměstnávání osob.

Dlouhodobé vízum je cizinci ukládáno k pobytu nad 90 dní. Toto vízum je udělováno ministerstvem na základě žádosti cizince. K žádosti je přikládán cestovní doklad, doklad, který potvrzuje, za jakým účelem má být pobyt udělen, potvrzení o obstarání ubytování na celou dobu pobytu a fotografie. Vízum lze prodloužit, nejdéle však na 1 rok.

Povolení k dlouhodobému pobytu je udělováno cizinci, který hodlá na území republiky strávit dobu delší než 1 rok a trvá-li tentýž důvod pobytu. O povolení k dlouhodobému pobytu může být požádáno za účelem studia, ochrany území, společného soužití rodiny, vědeckého výzkumu či investic.

Výjezdní příkaz je udělován maximálně na dobu 60 dnů. Tento příkaz je udělován policií či Ministerstvem zahraničních věcí a cizinec je kompetentní k přechodnému pobytu na území republiky na dobu, po kterou má právo na uskutečnění bezodkladných úkonů a na opuštění území. Platnost tohoto příkazu zanikne vycestováním cizince z republiky.

1.2.2 Trvalý pobyt na území republiky (migrace trvalá)

Povolení k trvalému pobytu je vydáno cizinci, který:

- je manželem azyllanta, toto manželství bylo uzavřeno, než vstoupil azyllant na území,
- je nezletilé dítě azyllanta či dítě, které je na jeho péči závislé,

- měl v minulosti státní občanství České republiky
- má jiné závažné důvody k tomuto pobytu atd.

Pokud cizinec pobývá na území republiky nepřetržitě na základě přechodného pobytu po dobu delší než 4 roky, je mu též vydáno povolení k trvalému pobytu. Povolení je vydáno i osobě, na jejíž pobytu má zájem Česká republika.

Žádost o povolení k trvalému pobytu je podávána na úředním tiskopisu zastupitelskému úřadu, nebo ministerstvu. Obsahuje jméno, příjmení, datum, místo a stát narození, pohlaví, rodinný stav, vzdělání, zaměstnání, důvod, pro který žádá pobyt na území, poslední místo bydliště, datum, kdy vstoupil na území, číslo cestovního dokladu, datum platnosti a kdo jej vydal. [43]

1.3 Integrace cizinců

Pod pojmem integrace cizinců lze rozumět *„takový způsob jejich začlenění do většinové společnosti hostitelské země, kdy se učí psaným i nepsaným pravidlům dané země, kterým se musí více či méně přizpůsobovat.“* [28]

Jde o přizpůsobení se společenským a kulturním pravidlům, zvyklostem, právnímu řádu i jazykovým odlišnostem, zároveň si však cizinec zachová část svých kulturních zvyklostí, náboženského přesvědčení či jemu typického stylu oblékání.

Integrace probíhá delší dobu a není snadná ani pro obyvatele republiky, ani pro migranta. V České republice je zaveden Státní integrační program (SIP), díky kterému je klientům poskytována pomoc v oblasti hledání bytů, zařizování bytu a stěhování, dále pomoc najít vhodné pracovní místo, zajištění kurzů českého jazyka a asistence při hledání lékařů i s komunikací se zdravotními pojišťovkami. (determinanty vzniku migrace) [28]

1.4 Vyhoštění

„Správní vyhoštění je nedobrovolné ukončení pobytu cizince na území České republiky.“ [27] Cizinci je stanovena doba na opuštění země a následně i doba, po kterou bude mít zákaz vstupu na území. Vyhoštění je možno uskutečnit jak u osob, které mají povolen na území republiky přechodný pobyt, tak i u osob, které mají povolen trvalý pobyt. Toto rozhodnutí vydává cizinecká policie.

Vyhoštění je možno vydat na dobu:

- „až 10 let, pokud hrozí, že by cizinec ohrozil bezpečnost státu nebo pokud je nebezpečí, že bude cizinec závažně porušovat veřejný pořádek,
- až na 5 let, pokud má doklad padělaný, kradený, nebo neplatný, pokud je zaměstnán bez oprávnění k pobytu nebo bez pracovního povolení, nepodrobí-li se kontrole, nebo překročí hranice státu v úkrytu či mimo hraniční přechod, porušuje-li právní předpis,
- až na 3 roky, pokud je na území bez cestovního dokladu, bez víza, pokud nepravdivými informacemi ovlivňuje správní řízení, nebo pokud své okolí ohrožuje závažnou nemocí.“ [27]

V odůvodněných případech je doba na opuštění země stanovena na 7 až 60 dnů. Proti rozhodnutí o vyhoštění se lze do 5 dnů od vydání tohoto rozhodnutí odvolat. Pokud bude odvolání zamítnuto, lze podat do 10 dnů žalobu. Žaloba je automaticky zamítnuta, pokud se vyhoštěný zdržuje na území nelegálně. [27]

1.5 Schengenský prostor

Schengen vznikl roku 1995, kdy se 5 států dohodlo, že vybuduje prostor bez hranic. Těmito státy byly Německo, Francie, Belgie, Lucembursko a Nizozemsko. Prostor dostal název odvozený od vesnice Schengen (ležící v Lucembursku), kde byla úmluva podepisována.

Schengenský prostor umožňuje „volný pohyb – právo žít, studovat, pracovat a taky odejít do důchodu kdekoliv v EU“. [12]

Jsou zde odstraněny kontroly vnitřních hranic a posíleny kontroly hranic vnějších. Občané k pohybu v tomto prostoru nepotřebují cestovní pasy, postačí jim pouze doklad totožnosti.

Dalšími přidruženými státy byly: Španělsko, Portugalsko, Itálie, Řecko, Rakousko, Dánsko, Finsko a Švédsko. Do spolupráce se zapojily i nečlenské státy EU – Norsko a Island. V roce 2007 pak přistoupila Česká republika, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinsko. Posledními připojenými státy byly též nečlenské státy EU, a to roku 2008 Švýcarsko a 2011 Lichtenštejnsko.

V současné době je do tohoto prostoru zapojeno 26 zemí, přičemž 4 z nich jsou nečlenskými státy EU.

Roku 2015 došlo ke změně. V důsledku migrační krize a hrozícího terorismu byly v některých státech znovu zavedeny hraniční kontroly. Mezi tyto státy patří Dánsko, Francie, Německo, Norsko, Rakousko či Švédsko. Na části hranic těchto států jsou kontroly prováděny dodnes. [17], [12]

1.6 Migrační teorie

Je třeba představit důležité migrační teorie. Každá tato teorie je zaměřena na určitou oblast migrace. Jinak na migraci nahlíží ekonomové, sociologové či například historici.

1.6.1 Přístup push-pull

„Tyto přístupy předpokládají, že migrace probíhají v závislosti na socioekonomické nerovnováze mezi oblastmi, při níž jisté faktory vytlačují (push) obyvatelstvo z původního prostoru, zatímco jiné je přitahují (pull) do cílového prostoru.[13]

K faktorům push lze řadit nízkou úroveň životních podmínek, válečné konflikty v zemích, nedostatek práce, přírodní katastrofy, špatné životní prostředí či politické problémy. Mezi faktory pull lze zařadit nové a lepší pracovní příležitosti, vyšší úroveň životního prostředí, politickou svobodu, příznivější ekonomické příležitosti a přítomnost osob z rodiny, přátel či komunity.

1.6.2 Neoklasický ekonomický přístup

„Neoklasický ekonomický přístup se zaměřuje hlavně na příjmové rozdíly a podmínky zaměstnání v různých zemích a výlohy na případnou migraci.“ [13] K migraci dle tohoto přístupu dochází po tom, co si jedinec ujasní klady a výhody, které mu migrace při změně pobytu přinese. Jednotlivec chce maximalizovat své příjmy.

Tento přístup lze spatřovat ve dvou rovinách:

- na makroúrovni,
- na mikroúrovni.

Na makroúrovni se zkoumají důvody migrace dle makroekonomických agregátů. Migrace je způsobena např. rozdíly příjmů v zemích, možnostmi zaměstnávání či nabídkou a poptávkou po pracovních silách.

Probíhá většinou z méně rozvinutých zemí, kde je přebytek pracovních sil a velice nízké příjmy, do více rozvinutých zemí, kde je naopak nedostatek pracovních sil a možnost vyšších příjmů.

Na mikroúrovni lze migraci vidět jako příchod či odchod migranta za účelem zlepšení kvality života. Tento přístup se soustředí na jednotlivce, který kalkuluje výdaje a užitky, které mu v určitém období z migrace plynou. Migrant očekává, že zisky, kterých migrací dosáhne, budou větší než ztráty z ní plynoucí. Mezi výdaje lze řadit veškeré finanční prostředky, které bude na své cestě potřebovat. Jedná se např. o náklady na cestu do cílové země, na naučení jazyka či na najetí vhodné práce. [13]

1.6.3 Teorie migračních sítí

„Teorie sítí klade důraz na význam mezilidských vazeb v migračním procesu.“ [13] Je založena na základě neformálních vztahů. Může jít např. o vztahy rodinné, příbuzenské či přátelské. *„Tato teorie především učí, že migrační sítě nejsou jen prostředkem, ale též příčinou migrace (důvod slučování rodin nebo stesk po známých či příbuzných je jednou z nejfrekventovanějších příčin migrace).“* [13] Díky těmto vztahům je pro migranty jednodušší začlenit se do nové společnosti i do nového prostředí.

1.6.4 Institucionální teorie

„Institucionální teorie se snaží vysvětlit vliv institucionálních subjektů na migrační proudy.“ [13] Zde se tedy také jedná o sítě, které migraci napomáhají a dávají jí určitou formu. U této teorie je možné vymezit dvě skupiny subjektů:

- v první skupině nalezneme jedince či instituce, které se snaží maximalizovat zisk na imigrantech, kteří usilují o ilegální vstup do země,
- druhou skupinou jsou mezinárodní a nevládní instituce, nebo jednotlivci, kteří napomáhají migraci formou poradenství či sociálních služeb. (migrace městského obyvatelstva)

1.6.5 Teorie dvojího trhu

Teorie dvojího pracovního trhu rozděluje trh na dva segmenty:

- primární pracovní sektor, kde nalezneme zaměstnance, kteří mají většinou stálé pracovní místo s dobrými pracovními podmínkami, zaměstnání je zde získáno na základě dosažené úrovně studia, zaměstnancům je zaručen kariérní růst a jsou hodnoceny vyšším platem než u sekundárního sektoru,
- sekundární sektor, který se vyznačuje tím, že zaměstnává nekvalifikované pracovní síly, zaměstnanci jsou ohodnoceny velmi nízkou mzdou, pracují ve špatných podmínkách, mají nestabilní zaměstnání, a tudíž ani nikdy dopředu neví, kdy o pracovní místo přijdou, není jim zaručen kariérní růst. [13]

1.6.6 Teorie světového systému

Migranti směřují především do států, se kterými mají určitou vazbu.

„Tato teorie bere v úvahu konkrétní historické okolnosti, za nichž docházelo k vytváření migračních mostů mezi jednotlivými státy. Teorie migračních systémů říká, že cílové země jsou se zdrojovými propojeny nejen prostřednictvím lidí, ale též historickými, kulturními, (post)koloniálními a technologickými vazbami.“ [38]

2 STRUČNÝ EXKURZ DO MIGRACE V EVROPĚ

Tato část práce je věnována stručnému exkurzu do migrace v Evropě. Bude zde obecně vymezena migrační politika států Evropské unie, vybrána některá statistická data a vymezeny imigrační politiky vybraných států Evropské unie.

Dle Drbohlava a kol. lze migraci do období druhé světové války dělit dle cílové oblasti a charakteru migrantů na:

- Metropolitní migraci, která byla rozsahově nejvýznamnější. Tato emigrace směřovala do Vídně a hlavními emigranty byli řemeslníci, služebnictvo a úředníci nižších vrstev.
- Průmyslová migrace, kde se emigrovalo do míst, kde byla hojně zastoupena těžba nerostných surovin a kde se rozvíjel těžký průmysl. Hlavními oblastmi bylo Sasko, Vestfálsko a severní Francie.
- Kolonizační migrace směřující především do Kanady a Ameriky. [10]

2.1 Migrační politika států Evropské unie

Mezi státy EU patří Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Spolková republika Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko a Velká Británie. Z toho Českou republiku, Maďarsko, Polsko a Slovenskou lze označit jako státy Visegrádské čtyřky.

Většina států je členem schengenského prostoru. V tomto prostoru se občané zemí mohou volně pohybovat, aniž by byli na hranicích podrobeni kontrole. V schengenském prostoru není Bulharsko, Chorvatsko, Irsko, Kypr, Rumunsko a Velká Británie. Velká Británie a Irsko spolupracují se státy policejně a justičně. [33]

„Dlouhodobě převládajícím názorem orgánů Evropské unie bylo a stále ještě je, že migrace je jev v jádru pozitivní a že je třeba migranty především ze zemí jižního Středomoří promyšlenými způsoby do Evropy přilákat.“ [16]

Evropská komise roku 2010 přišla s návrhem nové strategie s názvem Evropa 2020. Tato strategie je stanovena na dobu 10 let a stanovuje cíle, kterých chce Evropa během těchto let dosáhnout.

Cíle strategie:

- Zvýšení míry zaměstnanosti na 75 % v kategorii ženy i muži od 20 do 64 let, tedy u ekonomicky aktivního obyvatelstva. Tato míra je dosažena ve Švédsku. Naopak nejnižší míru zaměstnanosti vykazuje Chorvatsko (62 %) a Řecko (50 %).
- Navýšení prostředků investovaných do výzkumu a vývoje na 3 % HDP. Tento cíl by neměl však být dosažen na úrovni jednotlivých zemí, ale na úrovni Evropské unie jako jednoho celku, z důvodu značných rozdílů jednotlivých zemí. Tuto hodnotu překračuje Švédsko a Finsko, blíží se k ní však i Německo a Rakousko. Naopak nejmenší částku udává Bulharsko a Rumunsko (cca polovinu procenta HDP).
- Zpomalení klimatických změn, které má za úkol především snížit množství emisí skleníkových plynů a klade důraz na rozvoj udržitelných energetických zdrojů. V této oblasti se drží nejhůře Malta, Kypr a Španělsko. Lépe na tom jsou země okolo Baltského moře. U České republiky se předpokládá, že tohoto cíle dosáhne.
- Rozvoj vzdělanosti a zlepšení její úrovně. Měla by se snížit míra nedokončeného vzdělání na méně než 10 % z počtu studentů a zvýšit podíl studentů vysokých škol ve věku 30-34 let na minimálně 40 %.
- Snížení počtu osob, jež postihla chudoba či ji jsou ohroženy, a to o více než 20 milionů. Tento cíl je těžké naplnit, neboť hranice chudoby je v jednotlivých státech velice odlišná. [16]

„Od roku 2015, kdy vrcholila migrační krize, uskutečnila Evropská unie řadu opatření, aby zajistila lepší ochranu vnějších hranic a kontrolu migračních toků.“ [32]

V evropském programu pro migraci jsou zahrnuty kroky, díky kterým by EU měla vyřešit problémy s migrací spojené a využít jejích výhod.

EU stanovila čtyři pilíře, které by měly pomoci zvládnout migraci. Jsou jimi:

- snížení motivace k nelegální migraci,
- chránit životy a zabezpečovat vnější hranice,
- chránit osoby prostřednictvím silné společenské azylové politiky,
- nová pravidla pro legální migraci.

Migranti jsou využíváni zločineckými sítěmi, pro které je výtěžek více než lidský život. EU členskými státy pomáhá při identifikaci, prověření či stíhání převaděče, který cizince vykořisťuje. Provádí také opatření v boji proti obchodování s lidmi.

Evropská komise podpoří lepší začlenění migrantů na pracovní trh a zpřísní sankce a kroky při nelegálním zaměstnávání osob třetích zemí. Další formou opatření je navrácení osob do zemí původu. Osoby zdržující se nelegálně na území Evropy, by měly být navraceny do země jejich občanství. Třetí země by měly bez problému tyto osoby přijímat a pokud tomu tak nebude, EU by měla využít veškeré prostředky a možnosti, kterými disponuje. EU je zapojena do pomoci uprchlíkům formou humanitárních a rozvojových pomoci na lokální úrovni.

Opatření k ochraně životů a zabezpečování vnějších hranic bylo vytvořeno především jako reakce na situaci ve Středomoří, která si vyžádala velký počet obětí. Toto opatření má být použito i jako předcházení podobným situacím v budoucnu. Evropská komise bude podporovat spolupráci s pobřežními hlídkami a příslušnými agenturami. Pro správu hranic jsou důležité informační databáze o udělování a odnímání azylu, žádostí o vízum, či schengenský informační systém, který poskytuje pořízené záznamy o osobách či předmětech.

Všechny státy EU by měly zabezpečovat stejný azylový systém a stejné podmínky pro udělování a odnímání azylu. Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO) bude shromažďovat informace ze zemí původu, díky nimž rozhodne o udělení azylu. Budou poskytovány školení pro azylové pracovníky.

Migrace bude pro EU stále důležitější k udržení demografického i hospodářského růstu. Členské státy si mohou samy určit, kolik pracovníků ze třetích zemí přijmou. Talentované osoby, kvalifikovaní pracovníci, sezónní pracovníci a studenti jsou pro zemi velkým přínosem. Do zemí jsou tyto osoby přiváděny např. programem Erasmus⁺, či Horizont 2020. Dalším rozvojem politiky pro legální migraci je modernizace vízové politiky, či levnější, rychlejší, lepší a bezpečnější převod finančních prostředků migrantů. [11]

2.1.1 Cizinci v zemích Evropské unie

Ekonomika dané země ovlivňuje rozhodování lidí o migraci. Migranti v současné době směřují do zemí, které vykazují vyšší HDP na obyvatele. „*Reálný hrubý domácí produkt je nejsledovanějším makroekonomickým ukazatelem a často se jeho vývoj ztotožňuje s vývojem ekonomického blahobytu.*“ [29]

Pro imigranty jsou tak výhodnější země s vyšším hrubým domácím produktem na hlavu. Migrace do těchto zemí bude směřována ve větší míře než do zemí, kde hrubý domácí produkt na hlavu dosahuje nižších hodnot.

Tabulka 1 – HDP na obyvatele ve standardu kupní síly

	2015	2016	2017
Lucembursko	77 300	76 200	75 900
Rakousko	37 500	37 600	38 100
Německo	36 100	36 300	37 100
Velká Británie	31 600	31 200	31 700
Francie	30 700	30 600	31 200
Itálie	27 700	28 400	28 900
Španělsko	26 300	26 700	27 600
Česká republika	25 300	25 600	26 900
Chorvatsko	17 300	17 900	18 500
Rumunsko	16 300	17 400	18 800
Bulharsko	13 700	14 200	14 800

Zdroj: vlastní zpracování dle [9]

Pro srovnání jsou v tabulce číslo 2.1 uvedeny výše hrubých domácích produktů na obyvatele ve standardu kupní síly ve vybraných zemích Evropské unie. Jsou zde vybrány země, které mají vysoký HDP na obyvatele a země, které mají naopak tuto hodnotu velmi nízkou. Imigranti mají větší zájem o vstup do zemí, kde HDP na obyvatele dosahuje vyšších hodnot, naopak pak ze zemí s nižším HDP na obyvatele odchází a hledají perspektivnější země. [14]

V následující tabulce číslo 2 jsou uvedeny počty cizinců v jednotlivých státech Evropské unie od roku 2010 do roku 2017.

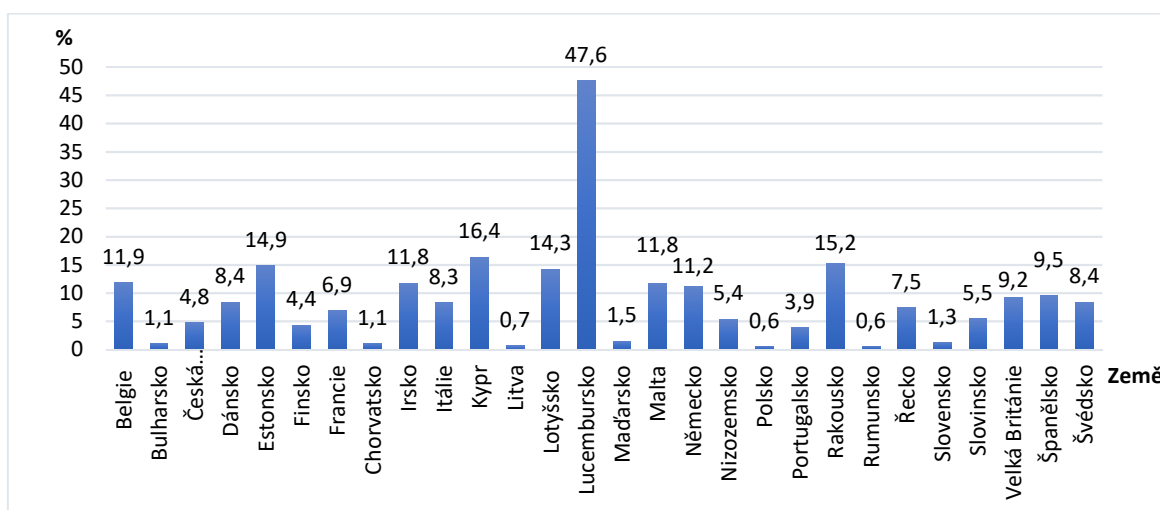
Tabulka 2 – Počty cizinců v jednotlivých státech Evropské unie

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Belgie	1 052 844	1 162 608	1 224 904	1 253 902	1 264 427	1 272 751	1 327 421	1 346 358
Bulharsko	38 002	38 815	39 432	45 201	54 422	65 622	73 822	79 395
Česká republika	424 419	416 737	422 966	422 280	434 581	457 323	476 345	510 841
Dánsko	329 797	345 884	358 714	374 569	397 221	422 492	463 088	484 934
Estonsko	212 659	208 038	206 558	197 141	194 917	197 611	197 638	196 344
Finsko	154 623	166 627	181 697	194 250	206 651	218 803	228 224	242 003
Francie	3 824 590	3 875 096	3 944 725	4 089 867	4 157 478	4 357 236	4 405 775	4 638 556

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Chorvatsko	-	-	-	27 854	31 704	36 679	40 926	45 951
Irsko	570 190	560 478	548 915	543 636	545 512	532 196	546 050	564 884
Itálie	3 648 128	3 879 224	4 052 081	4 387 721	4 922 085	5 014 437	5 026 153	5 047 028
Kypr	163 102	167 783	172 427	170 076	159 336	144 599	139 606	140 384
Litva	27 318	24 031	22 865	22 224	21 577	22 470	18 682	20 117
Lotyšsko	362 378	342 799	324 288	315 414	304 835	298 433	288 946	279 446
Lucembursko	215 699	220 705	229 870	238 844	248 914	258 679	269 175	281 246
Maďarsko	200 005	209 202	143 125	141 122	140 301	145 727	156 366	150 885
Malta	18 952	19 139	20 302	22 466	24 980	37 823	46 935	54 321
Německo	7 130 919	7 198 946	7 409 754	7 696 413	7 011 811	7 539 774	8 651 958	9 219 989
Nizozemsko	652 188	673 235	697 741	714 552	735 354	773 288	834 786	914 997
Polsko	75 210	79 338	85 829	93 265	101 204	108 279	149 586	210 328
Portugalsko	454 191	445 262	436 822	417 042	401 320	395 195	388 731	397 731
Rakousko	876 068	905 435	945 176	997 038	1 056 782	1 139 736	1 260 188	1 333 239
Rumunsko	-	-	36 536	70 666	73 434	88 771	107 187	114 462
Řecko	931 424	934 395	921 447	886 450	854 998	821 969	798 357	810 034
Slovensko	62 882	67 976	70 727	72 925	59 151	61 766	65 840	69 695
Slovinsko	82 176	82 746	85 555	91 385	96 608	101 532	107 766	114 438
Velká Británie	4 435 587	4 546 862	4 884 378	4 978 470	5 047 653	5 422 488	5 640 674	6 071 093
Španělsko	5 402 578	5 312 444	5 236 030	5 072 680	4 677 059	4 454 354	4 417 517	4 419 621
Švédsko	590 475	622 275	646 095	659 374	687 192	731 215	773 232	841 165

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Jak lze z tabulky vidět, počty cizinců v jednotlivých zemích ve většině případů rok od roku stoupají. Z této tabulky však nelze zcela rozeznat, zda je toto množství cizinců pro zemi vysoké, či ne. Proto je zde pro lepší viditelnost uveden graf na obrázku číslo 1, který uvádí procentuální podíl cizinců na celkovém počtu obyvatel dané země za rok 2017.

Obrázek 1 - Procentuální podíl cizinců na obyvatelstvu zemí Evropské unie za rok 2017

Zdroj: vlastní zpracování dle [4]

Jak lze vidět, největší podíl cizinců na celkovém počtu obyvatel země vykazuje Lucembursko. Podíl cizinců na obyvatelstvu dosahuje necelých 50 %. Na dalších místě je Kypr se 16,4 %, Rakousko 15,2 % a následuje Estonsko 14,9 %.

Naopak nejmenší podíl cizinců na obyvatelstvu země vykazuje Polsko a Rumunsko s 0,6 %, dále pak Litva 0,7 % a Bulharsko s Chorvatskem 1,1 %.

2.2 Imigrační politiky vybraných států Evropské unie

V této podkapitole budou rozebrány imigrační politiky vybraných států EU. Byly vybrány tři velmoci, do kterých v dnešní době směřuje značná část migrantů - Francie, Německo a Velká Británie.

2.2.1 Imigrační politika Francie

Francie je již dlouhou dobu považována za imigrační zem. Od roku 1800 ji lze řadit jako jednu z nejvýznamnějších zemí v oblasti imigrace v Evropě. To je způsobeno populační krizí, díky které musela být pro imigranty otevřenou zemí. Vstup imigrantů do země tak nebyl nijak omezen.

Po Francouzské revoluci bylo imigrantům umožněno (na základě vstupu do země a přijetí základních principů republiky) okamžité nabytí státního občanství.

Imigraci do země lze zařadit do tří vln:

- 1. vlna proběhla v letech 1800-1850,
- 2. vlna začala po první světové válce a končila roku 1930,
- a 3. vlna po roce 1945.

„Francie byla před první světovou válkou v Evropě druhou největší cílovou zemí imigrace, v meziválečném období dokonce nejvýznamnější imigrační zemí.“ [1]

Po válce byli imigranti v zemi využíváni jako levná pracovní síla. 2. listopadu 1945 byla vydána první legislativa, která upravovala vstup a pobyt cizinců na území Francie. Na tomto opatření pak stavěly pozdější zákony, které se týkaly oblasti migrace. *„Opatření zakládalo povinnost cizince mít průkaz totožnosti, v případě nutnosti i vízum, dokumenty upřesňující cíle a podmínky pobytu ve Francii a u pracovních imigrantů také dokumenty potřebné k vykonávání profese.“ [34]*

K opačné situaci dochází až s ropnou krizí roku 1973, která změnila stav na pracovním trhu. Byly vydány první zákony, které omezovaly legální imigraci a zcela znemožňovaly imigraci nelegální.

Další významnou legislativou byl Bonnetův zákon z roku 1980, díky kterému bylo možné imigranty zadržovat a v případě problému je i vyhostit ze země. V pozdějších letech pak došlo k uzavření hranic pro všechny ekonomické migranty a Francie zůstává otevřená pouze pro imigranty směřující do země za rodinou či pro imigranty politické. [34]

Jak lze vidět v tabulce číslo 2, počty cizinců ve Francii rok od roku stoupají. Při zaměření se na tuto tabulku lze pozorovat, že v roce 2017 byla Francie na čtvrtém místě mezi zeměmi Evropské unie, kam směřuje většina migrujících osob. Obdržela 91 tisíc žádostí o azyl, což tvořilo 14 % ze všech žádostí obdržených v Evropské unii.

Vzhledem k proběhlým teroristickým útokům v posledních letech, prezident Macron prohlásil, že prioritní oblastí z hlediska imigrace ve Francii bude v současné době především boj proti terorismu, ke kterému se ve většině případů hlásí Islámský stát.

2.2.2 Imigrační politika Německa

Imigrační politika Německa se od politiky ve Velké Británii a Francii výrazně lišila. Německo nemá do konce 90. let téměř žádné koloniální minulosti a zkušenosti, a tudíž ani žádnou imigrační politiku.

Od roku 1945 do roku 1955 probíhal návrat Němců ze střední a východní Evropy a tím se zaplnila mezera na pracovním trhu, která vznikla při válce.

Po roce 1955 bylo potřeba zaplnit pracovní trh v zemědělské práci a průmyslu a byla tak vyjednána mezistátní dohoda o nábore pracovníků z Itálie, Španělska, Řecka a Turecka.

Pracovní migrace byla později úplně ukončena, avšak imigrace dále narůstala formou slučování rodin. [34]

Německo je od roku 2010 na prvním místě mezi zeměmi Evropské unie, kam směřuje největší podíl migrantů. Vzhledem k velikosti státu však podíl cizinců na celkovém počtu obyvatel v roce 2017 dosáhl 11,2 % a tvořilo jej 9 219 989 cizinců.

V době migrační krize roku 2015 Německo obnovilo kontroly na hranicích státu. Pod vedením kancléřky Angely Dorothee Merkel mělo Německo příznivou migrační politiku a stalo se tak vůči migraci otevřenou zemí.

Neoficiální statistiky v tomto období udávaly téměř milion migrantů přicházejících do země, především cizinci ze Sýrie a jiných států. Situace v Německu způsobila problémy. V uprchlických táborech dochází k násilí, trestné činnosti i dalším nepokojům.

2.2.3 Imigrační politika Velké Británie

Imigrační politika Velké Británie se velmi podobala imigrační politice ve Francii. Velkou Británií lze zařadit mezi země, které byly v historii cizincům (Británie především uprchlíkům) poměrně otevřené. Díky chybějícím zákonům zde byla uprchlíkům dána bezpečnost, které by se jim nikde jinde v Evropě nedostalo. Anglie byla pro uprchlíky nejspolehlivější a nejdůležitější zemí 19. století. [34]

Od 50.-60. let minulého století je ve Velké Británii registrována problematika diskriminace a rasismu. Z tohoto důvodu byly vydány zákony, které tuto problematiku řeší a snaží se ji odstranit. „*Britský přístup byl úspěšně přenesen i na úroveň EU. Výše uvedené události způsobily vykrystalizování některých problémů britské rasové politiky a částečně ovlivnily vznik Bílé knihy z roku 2002.*“ [19] Bílá kniha označuje nutnost společenského a ekonomického přizpůsobení. Od roku 1973 je Velká Británie členem Evropské unie.

Od 21. století imigrace do Velké Británie vzrostla. Přicházejí především cizinci za účelem studia či cizinci se zájmem umístít se na pracovním trhu.

V posledních letech Velká Británie zvažuje odchod z Evropské unie. Vliv na toto rozhodnutí měla nejspíše i migrační krize roku 2015. 23. června 2016 proběhlo referendum o výstup Velké Británie z Evropské unie. Jedním z důvodů bylo i zamezení volnému pohybu osob po Evropské unii.

Imigrace do Velké Británie od roku 2016 slábně, i přesto se tato země objevuje na třetím místě mezi zeměmi EU v počtu cizinců na svém území. V roce 2017 evidovala 6 071 093 cizinců. [41]

3 VÝVOJ MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE (SE ZAMĚŘENÍM NA IMIGRACI)

V této kapitole bude rozebrána migrace v České republice obecně i v konkrétních číslech. Pro lepší přehlednost je tento vývoj rozdělen do několika období. Migrace v České republice do roku 1989, po roce 1989 a po roce 2000. Vymezena bude i současná migrační strategie České republiky, migrace v České republice v konkrétních číslech (zahrnující podkapitoly: mezinárodní ochrana, vízová politika, zaměstnanost cizinců, nelegální migrace, integrace cizinců, nabývání státního občanství, přestupky a trestná činnost, správní vyhoštění) a dopady migrace na republiku i společnost.

3.1 Imigrace v České republice obecně

Problematika migrace a azylu spadá pod kompetence Ministerstva vnitra České republiky. MV ČR dohlíží v této oblasti i na výkon státní správy policie a je nadřízeným orgánem pro Ředitelství služby cizinecké policie. Rozhoduje např. o udělování a prodlužování dlouhodobých víz, vydává povolení k dlouhodobému či přechodnému pobytu, dále rozhoduje o správních deliktech migrantů, vyjednává mezinárodní smlouvy v oblasti migrace atd.

Dalšími orgány působícími v oblasti migrace jsou:

- policie České republiky (např. boj proti nelegální migraci a převaděčství, ochrana vnějších hranic, ochrana civilního letectví),
- ministerstvo zahraničních věcí (organizace humanitární pomoci zahraničí),
- ministerstvo práce a sociálních věcí (organizuje trh práce pro cizince, dohlíží na legální zaměstnávání cizinců, eviduje pro ně volná pracovní místa),
- ministerstvo průmyslu a obchodu (dohled nad živnostenským podnikáním),
- ministerstvo spravedlnosti (činnosti soudní a státního zastupitelství, připravuje návrhy zákonů v oblasti migrace),
- ministerstvo financí, respektive celní správa (kontroluje oprávněnost zaměstnávání cizinců z hlediska vydaného povolení),

- ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (zabývá se především realizací Koncepce integrace cizinců, zajišťuje předškolní, základní, střední a jiná vzdělání),
- ministerstvo pro místní rozvoj (problematika turistických víz).

Imigrační politika je řízena dle zásad, které jsou obsaženy v Migrační strategii České republiky. [24]

3.2 Migrace v České republice do roku 1989

Do 19. století se na území nynější České republiky neobjevovaly téměř žádné imigrační vlny. Problémem bylo naopak značné množství emigračních vln, které probíhaly především z náboženských, politických a ekonomických důvodů. Ze země odcházelo za živobytím obyvatelstvo, které se živilo především řemeslnictvím, uměleckými pracemi či obchodem.

Vysoký rozsah vystěhovalectví proběhl do 1. světové války. Ze země odešlo zhruba milion Čechů. Po první světové válce a vzniku Československa došlo k prvním imigračním vlnám a potlačení vystěhovalectví. To však z důvodu špatné situace hospodářství po válce netrvalo dlouho, a vystěhovalectví začalo ve 20. letech znovu stoupat.

Další imigrační vlna přišla roku 1945. Docházelo k návratové migraci ať již z důvodů hospodářských, politických či nacionálních. Hlavními organizátory „reemigrace“ byla státní moc, která prováděla tzv. úřední přesídlování.

Imigrace po válce probíhala ve dvou vlnách. První vlnou v letech 1945-1946 převládaly imigrace spontánní, tedy dobrovolné a samostatné, a dále probíhalo navrácení osob, které byly vystěhovány v důsledku válečných situací. V druhé vlně 1947-1950 převládala migrace organizovaná státem na základě přesídlovací akce. Mezi hlavními aktéry byli migranti z Volyně, Bulharska, Kanady, Indie, Číny, USA atd.

Po roce 1948 je pojem vystěhovalectví nahrazen pojmem politický exil. K další důležité vlně lze zařadit příchod Řeků, kteří ze své země odcházeli z důvodu probíhající občanské války a v Československu se tak snažili najít politický azyl. [2]

Od roku 1948 do roku 1989 byl vlivem politických událostí zaznamenán spíše emigrační charakter. První značná emigrační vlna proběhla po nástupu komunistického režimu roku 1948, druhá po invazi vojsk Varšavské smlouvy roku 1968. Imigrace v tomto období nebyla příliš značná. Migranti přicházeli především za účelem sňatku či sjednocení

rodiny. Vlivem nedostatku pracovních sil byla sjednána mezivládní dohoda. Do země přicházeli především dělníci či učňové z Polska, Jugoslávie, Maďarska, Vietnamu či Kuby. [10]

3.3 Migrace v České republice po roce 1989

Dle Pavlíka a Kučery lze v 90. letech rozlišovat tři typy migrace přes hranice České republiky. „*První etapa bezprostředně souvisela s politickými změnami koncem roku 1989. Toto období skončilo v roce 1992 zvýšenou česko-slovenskou migrační výměnou, jež souvisela s rozdělením státu. V období 1993-1997 se obrátil význam migrace se Slovenskem a s ostatní cizinou. Poslední etapa vývoje migrace v období 1998-2000 je charakteristická snižováním intenzity zahraničního stěhování na základ změn trvalého pobytu osob. K úbytku, resp. stagnaci počtu přistěhovalých ze Slovenska se připojil pokles intenzity imigrace z ostatních zemí, který v roce 2000 představoval již jen polovinu počtu přistěhovalých z roku 1997; přitom celkový počet přistěhovalých klesl o 40 %. Rychlejší snížení intenzity imigrace v roce 2000 než v letech předchozích je spojeno i se zavedením zpřísněných imigračních předpisů pro řadu zemí východní Evropy.*“ [30]

V listopadu 1989 došlo k velkým změnám. Totalitní politický systém tehdejšího Československa přešel na demokracii. „*Otevřením hranic po pádu železné opony v roce 1989 se zcela změnila podmínky pro stěhování přes hranice České republiky, svobodný pohyb umožnil rozvoj různých forem migrační mobility.*“ [3] K nejčastěji zastoupeným tak patří migrace sezónní, pracovní nebo studijní.

V letech 1990-1996 nedocházelo v České republice k žádnému řízení ani omezování imigrace.

V období 1996-1999 se situace v oblasti imigrace zpřísnila. To způsobila i snaha přizpůsobení se požadavkům pro vstup do EU. Nově byla zavedena povinnost prokazovat se platným vízem pro migranty ze třetích zemí. Od roku 1999 jsou každých pět let schvalovány programy v oblasti migrace a integrace.

3.4 Migrace v České republice po roce 2000

Období 2000-2014 přináší značné změny. Roku 2004, kdy ČR vstoupila do Evropské unie, začaly být nově členěny kategorie pobytu (přidány pobyty dlouhodobé a pobyty přechodné), a cizinci byli děleni na občany unie a občany „třetích zemí“.

Dalším významným rokem je rok 2007, kdy byla republika začleněna do Schengenského prostoru. V tomto roce tak došlo k odstranění vnějších kontrol na hranicích republiky. Nově pak byly posíleny i integrační procesy. Hospodářská krize však dopadla i na Českou republiku.

V roce 2009 byl schválen Národní protikrizový plán, který:

- napomáhal k dobrovolnému návratu cizinců, kteří přišli o práci v ČR, do zemí jejich původu,
- omezoval příchod cizinců za účelem zaměstnání,
- posílil kontroly cizinců bez platného oprávnění k pobytu.

Těchto cílů však bylo dosaženo pouze z části. Víza byla částečně pozastavena, avšak některá zastupitelstva je dále vydávala. O dobrovolné návraty nebyl přílišný zájem. Ekonomická situace v zemích původu byla špatná, cizinci byli z důvodu příjezdu do nové země zadlužení a návratů do původních zemí se obávali.

Česká republika je od roku 2008 zařazena v programu Evropské unie pro přesídlování osob. Přesídlování měli být zejména uprchlíci, jímž hrozí násilí, jsou ohroženi, potřebují lékařskou péči, či nemají možnost důstojného a bezpečného života. Největší počty těchto osob jsou přijímány Austrálií, Kanadou či USA. [36]

V roce 2015 proběhla další migrační krize, na kterou značná část států zareagovala znovuzavedením kontrol na hranicích v schengenském prostoru. Tyto kontroly byly zavedeny například v Německu či Rakousku. Česká republika však možnost oficiálně zavést hraniční kontroly nevyužila a zaměřila se pouze na policejní kontroly pro odhalování nelegální migrace a převaděčství na hranicích s Rakouskem. Počet nelegálních migrantů zůstal oproti jiným státům EU na minimální úrovni. [24] Francie po teroristických útocích roku 2015 vyhlásila stav nouze, který probíhal až do konce října 2017 a následně přešla ke kontrole na vnitřních hranicích s důrazem na hrozící terorismus.

Bezpečnost Evropy byla i v následujících letech ovlivňována jak migrační krizí, tak i probíhajícími teroristickými útoky. I přes to, že se situace v dalších letech uklidňovala, byly zavedeny kontroly na vnitřních hranicích i v jiných státech. Mezi tyto státy lze řadit např. Dánsko, Švédsko či Norsko.

Imigranti v současné době nemíří do zemí, které jim jako první nabídnou ochranu a pomoc, ale vybírají si země, kde bude jejich ochrana, a především ekonomická situace nejvýhodnější. Jde například o země vykazující nejvyšší HDP na hlavu či silný pracovní trh (Německo, Velká Británie atd.). Velký příliv je migrantů v dnešní době je zaznamenán i ze zemí odlišného náboženství, kultury a celkového sociálního prostředí. [14]

3.5 Současná migrační strategie České republiky

Tato strategie říká, že „Česká republika:

- 1. dostojí povinnosti zajistit občanům v rámci své migrační politiky klidné soužití s cizinci a díky účinné integraci zabrání vzniku sociálních jevů,*
- 2. zajistí bezpečnost svých občanů a efektivní vynucování práva v oblasti nelegální migrace, návratové politiky a organizovaného zločinu spojeného s převaděčstvím a obchodováním s lidmi,*
- 3. dostojí svým závazkům v oblasti azylu a zajistí flexibilní kapacity svého systému,*
- 4. posílí aktivity s cílem pomoci uprchlíkům v zahraničí a s tím související prevenci dalších migračních toků, včetně podpory rozvoje zemí při zvládnutí migračních krizí,*
- 5. bude prosazovat udržení výhod volného pohybu osob v rámci Evropské unie a v schengenském prostoru,*
- 6. podpoří legální migraci, která je pro stát a jeho občany přínosná tak, aby Česká republika mohla pružně reagovat na potřeby svého pracovního trhu a reflektovat dlouhodobé potřeby státu,*
- 7. dostojí mezinárodním a evropským závazkům v oblasti migrace a aktivně se zapojí do celoevropských debat a hledání společných řešení.“ [21]*

Se vstupem, pobytem a integrací cizinců v České republice jsou spojovány jak pozitivní, tak i negativní následky. Tato strategie migrační politiky by měla pozitivní následky imigrace maximalizovat a snažit se o úplné odstranění či zmírnění negativních následků i možných rizik s migrací spojených.

Česká republika by měla mít zájem na přijímání legálních migrantů a usnadnění vstupu na území především pro migranty ekonomické, zajišťovat nelegálním migrantům mezinárodní ochranu či navrácení do země původu, chránit zájmy ČR před možnými bezpečnostními riziky či negativními jevy prostřednictvím řádné integrace cizinců, aktivně pomáhat uprchlíkům a podporovat sociální i ekonomický rozvoj v zemích migračních krizí, či v zemích původu migrantů. [21]

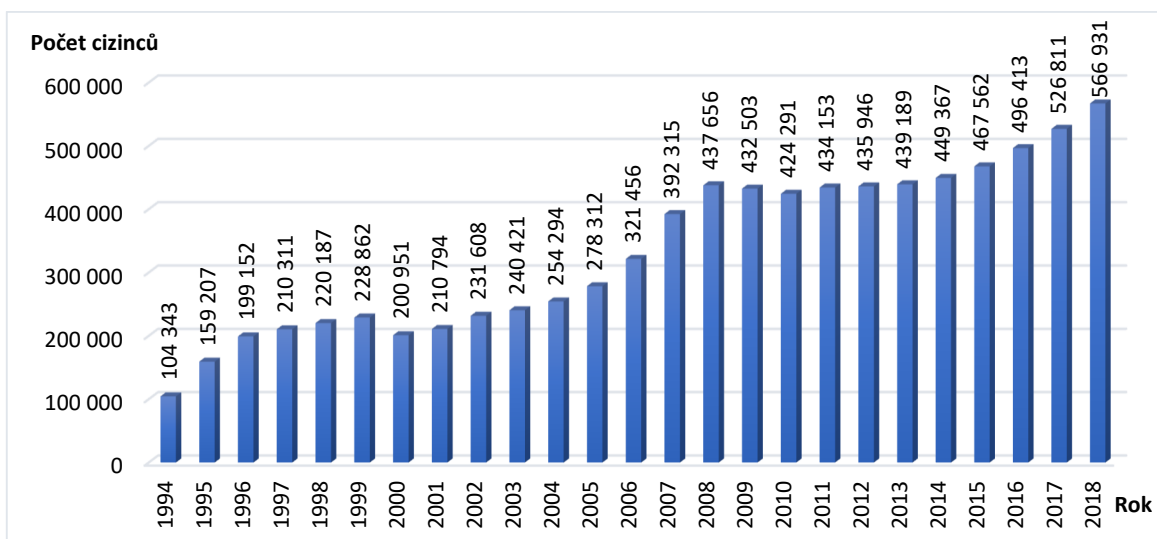
3.6 Imigrace do České republiky v číslech

V této podkapitole budou uvedena již konkrétní čísla v souvislosti s imigrací. Zkoumány budou oblasti:

- celkový počet imigrantů v České republice,
- mezinárodní ochrana,
- azyl,
- státní občanství,
- nelegální migrace.

3.6.1 Počet cizinců v České republice

Celkový počet cizinců v České republice rok od roku (až na výjimky) stoupá. Tento vývoj lze pozorovat v níže uvedeném grafu na obrázku číslo 2.

Obrázek 2 - Vývoj celkového počtu cizinců v České republice

Zdroj: vlastní zpracování dle [8], [26]

V roce 1994 byl počet cizinců na území republiky ve výši 104 343, z nichž 71 230 osob mělo povolení k dlouhodobému pobytu. Nejvíce cizinců do republiky přišlo z Polska (20 021), Slovenska (16 778), Ukrajiny (14 230) a Vietnamu (9 633). Počet cizinců v České republice stoupal až do roku 1999. V roce 2000 klesl na 200 951. Došlo k poklesu imigrantů jak ze Slovenska, tak i z ostatních zemí. Tento pokles je spojován se zpřísněním podmínek pro imigraci v řadě zemí východní Evropy.

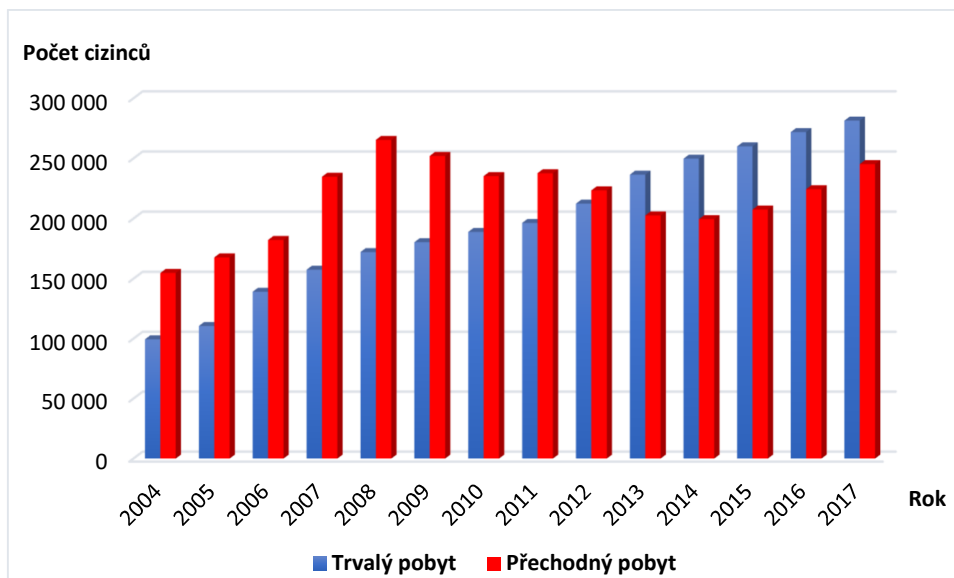
Počet imigrantů následně stoupal až do roku 2008, kde se nacházel na počtu 437 656. Nejvyšší počet imigrantů republika zaznamenává z Ukrajiny (131 921). V roce 2008 vstoupila Česká republika do Schengenu a tak se změnila pravidla pro pohyb i pobyt na území republiky. Pokles příchozích cizinců republika zaznamenává následující dva roky. I přes to, že počet imigrantů klesá, oproti roku 2008 se zvedl počet příchozích např. z Ukrajiny (v roce 2009 stoupl na 131 932), Ruska i Spojených států. Ve větší míře však klesl počet imigrujících ze Slovenska, Polska i Německa.

Jak lze z grafu na obrázku 2 vidět, v roce 2014 přišlo do republiky 449 367 osob, z nichž 199 511 cizinců tu pobývalo na základě povolení k dlouhodobému pobytu nad 90 dnů. Nejčetnější skupinu tvořili imigranti z Ukrajiny, Slovenska, Vietnamu, ale i Ruska.

K poslednímu dni roku 2015 se na území republiky legálně zdržovalo 467 562 cizinců. V roce 2014 to bylo o 3,5 % méně. Cizinci v roce 2015 tvořili necelých 4,5 % z celkového počtu obyvatel. Stoupající počet cizinců s trvalým i přechodným pobytem je spojován s klesající nezaměstnaností a nárůstem poptávky po pracovní síle na trhu práce.

V jednotlivých letech se pak počty legálních migrantů na území České republiky zvyšovaly. V roce 2017 cizinci tvořili cca 4,9 % populace a více než polovina z nich pobývala na území republiky trvale. Roku 2018 pak celkový počet cizinců dosáhl výše 566 931.

Celkový počet cizinců v České republice lze dělit na cizince s přechodným pobytem a cizince s trvalým pobytem na území České republiky, jak lze vidět v grafu na obrázku 3.

Obrázek 3 – Počet cizinců s trvalým či přechodným pobytem na území České republiky

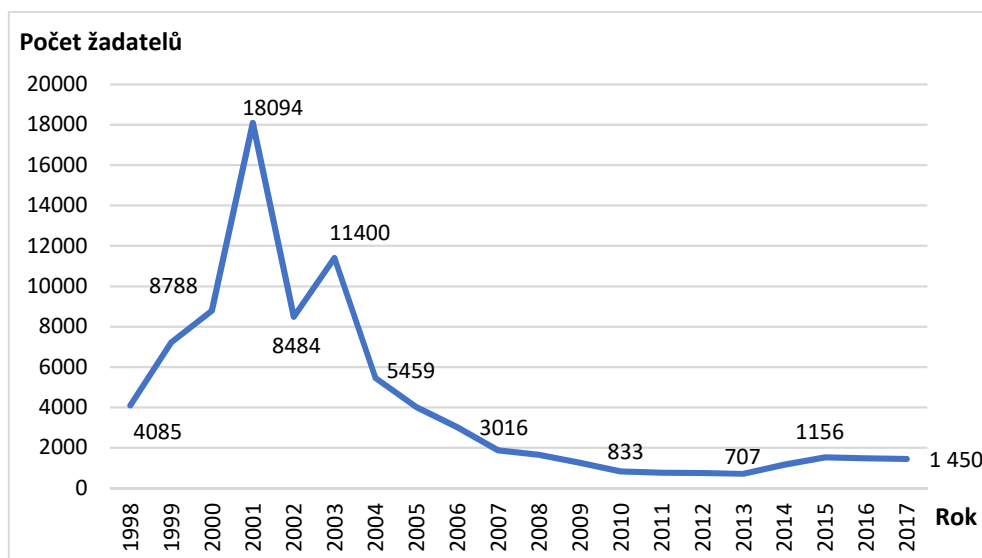
Zdroj: vlastní zpracování dle [8]

Jak lze vidět, počet cizinců s trvalým pobytem má od počátku sledovaného období tendenci růstu. V roce 2004 bylo na území České republiky 99 467 cizinců s povolením k trvalému pobytu. Počty cizinců s tímto povolením v následujících letech stouply. V roce 2017 se na území republiky nacházelo 281 489 cizinců s povolením k trvalému pobytu.

U cizinců s povolením k přechodnému pobytu na území České republiky lze ve sledovaném období vidět výkyvy. V roce 2004 vlastnilo toto povolení 15 827 cizinců. Počet cizinců v následujících letech narůstal až do roku 2008, kdy dosahoval výše 265 465 cizinců s povolením k přechodnému pobytu na území České republiky. V následujících letech došlo k poklesu. Pokles cizinců s tímto povolením následoval až do roku 2014, kdy vykazoval 199 511 cizinců s povolením k trvalému pobytu. Po roce 2014 došlo opět k nárůstu. V roce 2017 bylo evidováno 245 322 cizinců s tímto povolením.

3.6.2 Žadatelé o mezinárodní ochranu

Počet žádostí o mezinárodní ochranu eviduje Ministerstvo vnitra České republiky. Mezinárodní ochranu lze udělit formou azylu či doplňkové ochrany.

Obrázek 4 - Přijaté žádosti o mezinárodní ochranu České republiky

Zdroj: vlastní zpracování dle [5]

V roce 1998 bylo přijato pouze 4 085 žádostí o mezinárodní ochranu. Nejvyšší zastoupení měli v tomto roce migranti z Afghánistánu, kteří opouštěli zemi z důvodu probíhající války. Do roku 2001 počet žádostí o udělení mezinárodní ochrany stoupal. Nejvyšší počet žádostí obdrželo Ministerstvo vnitra ČR v roce 2001 ve výši 18 094. Nejvíce žadatelů pocházelo z Ukrajiny (4 419), Moldavska (2 459), Rumunska (1 848) a Vietnamu (1 525). Následující rok došlo k velkému poklesu.

Od roku 2003 do roku 2013 počty žadatelů o mezinárodní ochranu v České republice klesaly. V roce 2013 Ministerstvo obdrželo pouze 707 žádostí, přičemž nejvyšší zastoupení měla Ukrajina, ale objevuje se i velký počet žádostí Syřanů, Rusů, či obyvatel Kuby. V roce 2014 došlo znovu k mírnému růstu.

V roce 2015 bylo evidováno 1 525 žádostí o mezinárodní ochranu. Ve srovnání s předchozím rokem se jedná o nárůst necelých 32 %. Největší počet žadatelů pocházel z Ukrajiny (která se drží na prvním místě již od roku 2004), Sýrie a Kuby. Žadatelé z Ukrajiny většinou odůvodňovali ekonomickými důvody, kdy Česká republika je pro ně perspektivnější zemí. Občané Sýrie prchali před probíhající občanskou válkou, jak už z bezpečnostních, tak i z ekonomických důvodů. Ministerstvo vnitra České republiky kladně vyřídilo 1 386 žádostí a 333 osobám prodloužilo doplňkovou ochranu. Azyl byl v tomto roce udělen pouze 71 žadatelům, což vykazuje 13 % pokles.

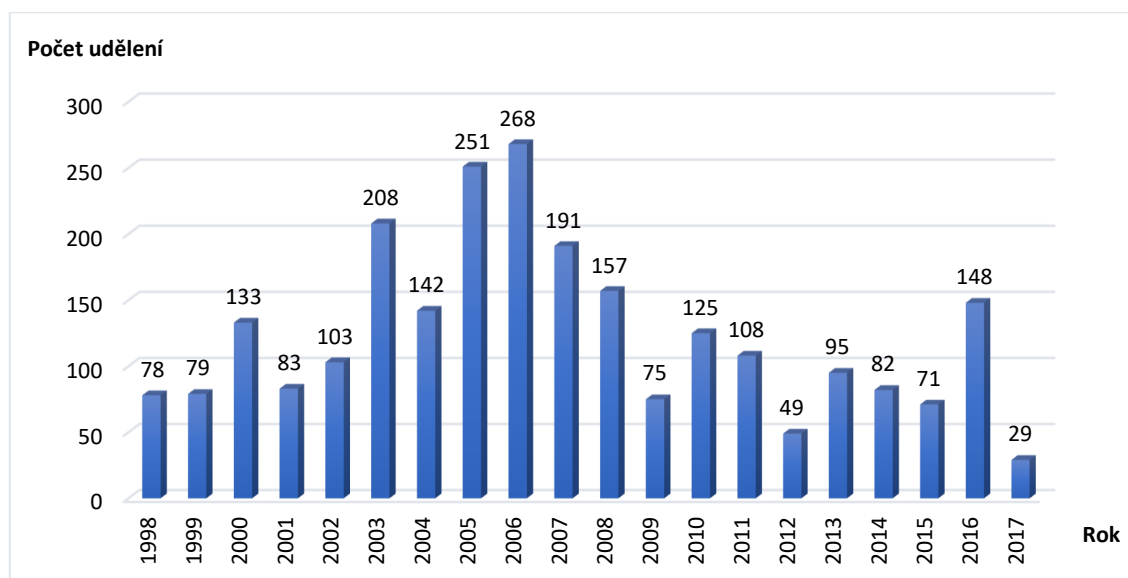
V roce 2017 bylo obdrženo 1450 žádostí o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky. Nejvíce žadatelů pocházelo z Ukrajiny, Arménie, Gruzie a Ázerbájdžánu.

Mezinárodní ochrana formou azylu a doplňkové ochrany byla udělena 147 cizincům. Oproti roku 2016 tak došlo k velkému poklesu (necelých 68 %). Mezinárodní ochranu formou azylu v tomto roce obdrželo pouze 29 cizinců, jedná se tak oproti předchozímu roku o pokles ve výši necelých 81 %. Doplňková ochrana byla udělena 118 žadatelům, především ze Sýrie, Ukrajiny a Iráku. Ve srovnání s jinými zeměmi EU se jedná o podprůměrný počet přijatých žádostí o mezinárodní ochranu. [24], [25]

3.6.3 Počet azylantů

Počet žadatelů o azyl byl do roku 1997 téměř stabilní. Každý rok žádalo o udělení azylu téměř 2000 cizinců. Od roku 1997 se tato hodnota rychle zvyšovala a svého vrcholu dosáhla v roce 2001, kdy se počet žadatelů pohyboval okolo 18 000. Česká republika se tak pro žadatele o azyl stala devátou nejoblíbenější destinací Evropy a jedenáctou nejoblíbenější zemí na světě.

Roku 2002 počet žádostí klesl zhruba o 50 %. Vinou toho byla platnost novelizace zákona o azylu. [37] Na následujícím grafu lze vidět počet udělených azylů v jednotlivých letech.

Obrázek 5 – Udělené azyly cizincům v České republice

Zdroj: vlastní zpracování dle [5]

Jak lze z grafu na obrázku 5 vidět, počet udělených azylů byl nejvyšší v roce 2006. Bylo uděleno 268 azylů, nejvíce imigrantům z Běloruska, Ukrajiny a Kazachstánu.

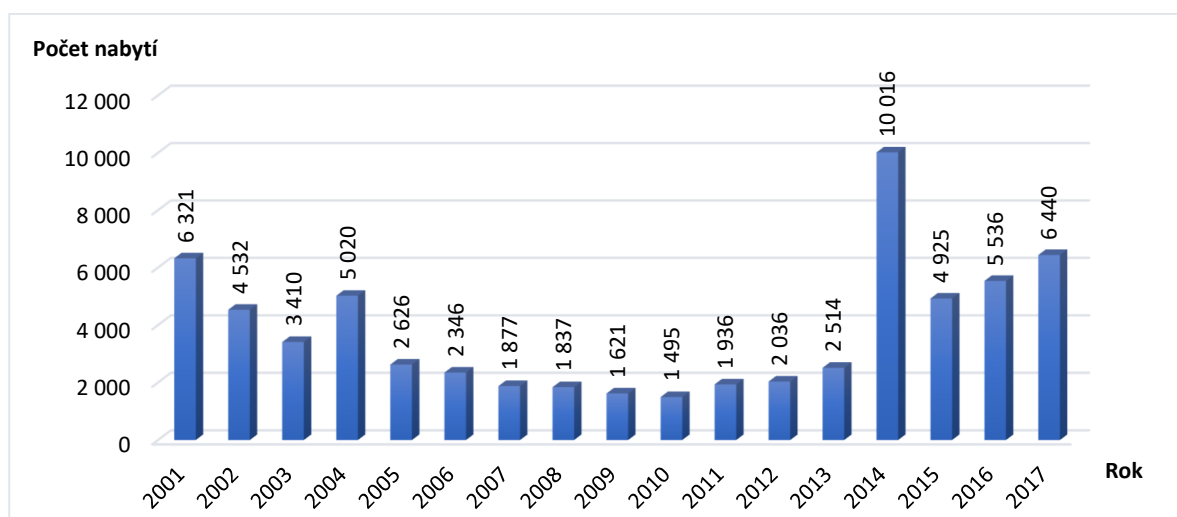
Velmi nízký počet byl zaznamenán v roce 2012, kdy bylo uděleno pouze 49 azylů. Tento azyl získaly osoby z Běloruska, Uzbekistánu, Ukrajiny, Pákistánu atd. Nejméně azylů bylo uděleno v roce 2017, ve výši 29.

3.6.4 Nabývání státního občanství

„Dne 1.1.2014 nabyl účinnosti zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů, který upravuje nabývání, pozbývání, prokazování a zjišťování státního občanství České republiky, vydávání osvědčení o státním občanství České republiky, vedení evidence fyzických osob, které nabyly nebo pozbyly státní občanství České republiky, řízení ve věci státního občanství a přestupky na úseku státního občanství.“ [24]

Oproti předchozímu zákonu, který tuto oblast upravoval, proběhla změna v tom, že nyní se nemusí cizinci vzdávat svého původního občanství, když chtějí nabýt české.

V následujícím grafu lze vidět počty cizinců, kteří nabyli státní občanství České republiky.

Obrázek 6 – Nabytá státní občanství České republiky cizinci

Zdroj: vlastní zpracování dle [6]

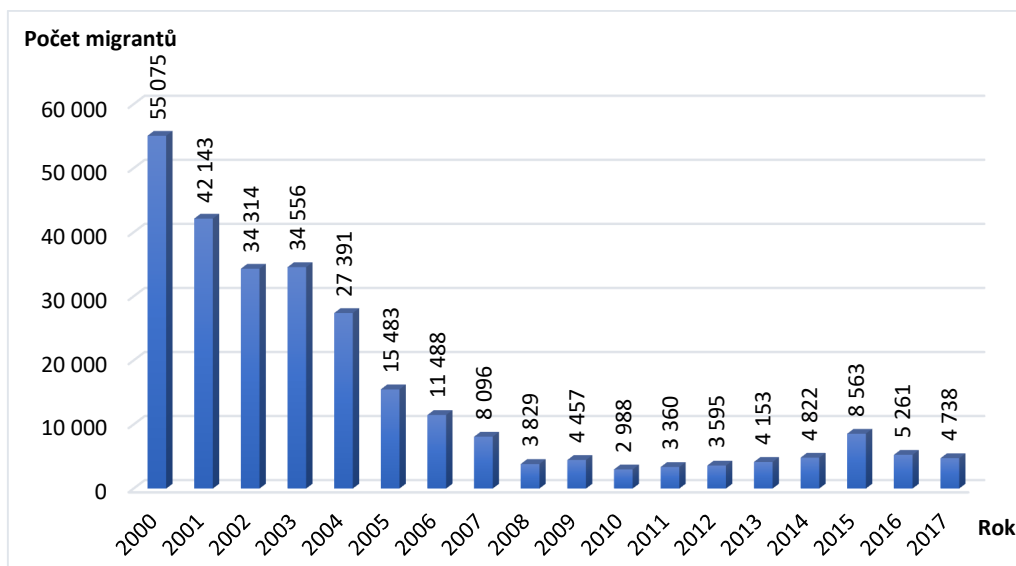
V roce 2001 obdrželo státní občanství 6 321 cizinců. Do roku 2013 se tak jednalo o nejvyšší počet udělení.

Od roku 2005 do roku 2013 byl počet udělených státních občanství ČR téměř stabilní. V roce 2014 byl udělen největší počet státních občanství za celé sledované období. Jednalo se o 10 016 udělení, zejména cizincům ze Slovenska, Ukrajiny či Ruska. Další rok došlo k poklesu, ale jak lze vidět, v následujících letech pak tyto počty dále narůstají. V roce 2017 se jednalo o 6 440 udělení, a též nejvíce Ukrajincům, Slovákům či Rusům.

3.6.5 Nelegální migrace

Nelegální migrace se v České republice vždy objevovala a vždy se objevovat bude. V prvních sledovaných letech byla vysoká, později se pak o značnou část zmírnila, jak lze vidět v grafu na obrázku číslo 7. Od roku 2007, kdy ČR vstoupila do schengenského prostoru, klesl počet nelegálních migrantů přes hranice. Problémem však zůstává nelegální pobyt a podvody s ním spojené. Například vytváření padělaných listin k pobytu či uzavírání účelového sňatku, s cílem získat pobyt na tomto území.

Problematika nelegální migrace je od roku 2008 nově rozdělována na nelegální pobyt na území republiky a nelegální překročení (či pouze pokus o překročení) vnější schengenské hranice.

Obrázek 7 – Nelegální migrace v České republice

Zdroj: vlastní zpracování dle [7]

V roce 2015 bylo odhaleno 8 563 nelegálních migrantů. Tento počet znamenal oproti roku 2014 skoro 78 % nárůst. Z toho 8 323 osob bylo nalezeno při nelegálním pobývání na území republiky.

Nejpočetnější skupinu tvořili občané Sýrie (Česká republika pro ně však nebyla cílovou zemí, ale pouze tranzitní), Ukrajiny, Kuvajtu či Afghánistánu. Při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici České republiky bylo zjištěno 240 osob a jednalo se zejména o cizince z Ruska, Ukrajiny a Albánie. V porovnání s předchozím rokem tak došlo k 33 % nárůstu.

V roce 2016 počet nelegálních migrantů klesl o 39 %, v roce 2017 pak již pouze o necelých 10 %. Po roce 2015, kdy byl největší příliv nelegálních migrantů ze Sýrie se situace změnila a do popředí se dostali nelegální migranti z Ukrajiny, kteří si své první místo drží i další roky. Z celkového počtu 4 738 nelegálních migrantů za rok 2017, bylo odhaleno 4 488 migrantů s nelegálním pobytem (tedy 94,7 %) a 250 migrantů přes vnější hranice.

Odbor cizinecké policie v roce 2017 odhalil 44 osob, které napomáhaly migrantům k nelegální migraci. Bylo jim napomáháno jak prostřednictvím účelových sňatků a účelových otcovství, tak i prostřednictvím nelegálního překročení hranic.

3.7 Dopady migrace

Migrace má politické, ekonomické, demografické, sociální, psychologické i kulturní dopady jak na cílovou zemi, tak i na zemi původu cizince. Tyto dopady lze dělit na pozitivní i negativní.

Migrace řeší problémy i v zemích původu. Migrantů jsou vysíláni do jiných zemí za prací a své finanční prostředky, které si v těchto zemích vydělají, odevzdávají rodině do zemích původu. Odstraňují tak především chudobu v těchto zemích.

Dalším dopadem je zisk či ztráta nových vzdělaných pracovníků, příchod pracovních sil, ale naopak i státní náklady, výroba či pašování drog, napětí, kriminalita, organizovaný zločin či terorismus. Migrace ovlivňuje i celkové složení obyvatelstva země. Je často spojována s problematikou stárnutí populace v zemi a s úbytkem populace v řadě zemí. Migrace však tento problém zcela neřeší. Může docházet k přírůstku obyvatel, avšak stárnutí populace je pouze oddáleno.

3.7.1 Finanční náklady státu

Vzrůstající migrace s sebou nese i vysoké náklady pro stát. Ať již nutnost zvýšených kontrol, tak i o výdaje ze státního rozpočtu, které jsou k otázce migrace nutné.

Stát pomáhá problémovým zemím formou humanitární pomoci. Dalším vysokým výdajem je každoročně vymezená částka na integraci imigrantů v České republice.

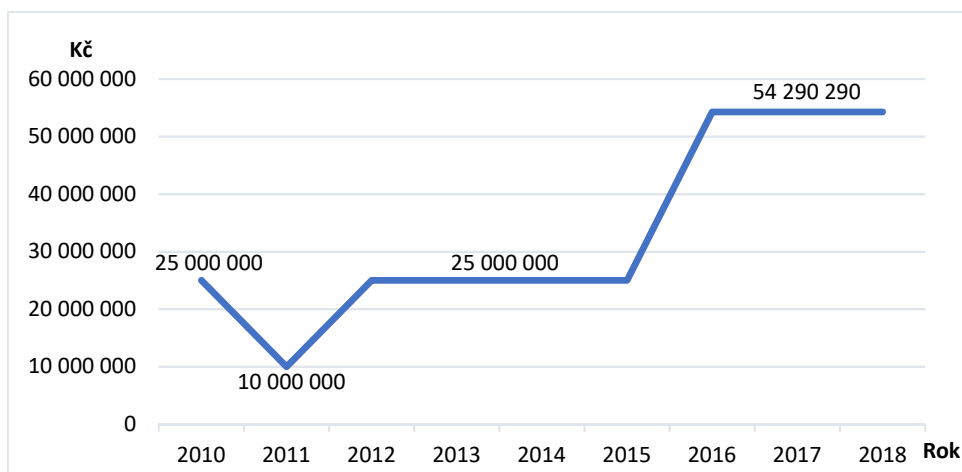
Cílovou skupinu, na které se zaměřuje integrace cizinců v České republice, tvoří cizinci ze třetích zemí, pobývající v zemi legálně. Ve výjimečných případech je tato pomoc určena i pro cizince Evropské unie. Integrace je zaměřena především na cizince, kteří na území republiky pobývají dlouhodobě či trvale.

Integrace je zaměřena především na čtyři oblasti:

- znalost českého jazyka, což je nezbytnou vlastností, díky které se cizinec ve větší míře začlení do české společnosti, díky tomu je pak cizinci umožněno získat vzdělání či určitou kvalifikaci, je mu umožněno vstoupit na trh práce na základě rovného přístupu k příležitostem práce,
- ekonomická soběstačnost, u níž je hlavním předpokladem, že je cizinec informován o svých právech a povinnostech, o podmínkách zaměstnání či podnikání v ČR, to pak napomáhá cizinci k samostatnosti na trhu práce a k omezení práce prostřednictvím zprostředkovatelů,
- informovanost cizinců ve všech fázích pobytu na území republiky, seznámení se zvyky a poměry, informovanost o právech a povinnostech v České republice,
- vztahy mezi komunitami, cílem je podpořit klidné soužití mezi cizinci a státními příslušníky republiky, zabránění konfliktům a napětí.

Integrace je oboustranný proces. Tento proces má být přínosný pro obě strany a obě strany by měly o integraci usilovat.

Každý rok je stanovena částka v Kč, která je uvolněna ze státního rozpočtu na podporu integrace cizinců v České republice.

Obrázek 8 – Finanční prostředky na podporu integrace v České republice

Zdroj: vlastní zpracování dle [22]

Jak lze z grafu na obrázku číslo 8 vidět, v roce 2010 byla na podporu integrace cizinců v České republice stanovena částka 25 milionů korun. Následující rok tato částka klesla na pouhých 10 milionů Kč. Od roku 2012 do roku 2015 byla stanovena stabilní částka ve výši 25 000 000 Kč. Vzhledem k migrační krizi, která v roce 2015 nastala, byla tato částka v dalších letech navýšena a vyšplhala se na 54 290 290 Kč. Tato částka je stanovena dodnes.

Finanční prostředky jsou rozděleny mezi jednotlivé resorty. Největší část je stanovena pro Ministerstvo vnitra, dále pak pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo kultury, Ministerstvo zdravotnictví či pro Český statistický úřad. Každý resort pak dále přerozděluje prostředky na jednotlivé aktivity.

3.7.2 Zaměstnanost a trh práce

Česká republika zaznamenávala vyšší nárůst ekonomických migrantů v roce 2006-2008. Od roku 2009 se tento počet snížil. To je způsobeno ekonomickou krizí a s ní spojenými dopady na trh práce.

Vysokou míru nezaměstnanosti stále vykazuje několik zemí Evropy. V programu Evropa 2020 (jak již bylo zmíněno), byl stanoven cíl zvýšit míru zaměstnanosti v kategorii od 20 do 64 let na 75 %. Při zaměření se na poslední analýzu Českého statistického úřadu České republiky v oblasti zaměstnanosti lze zjistit, že v 1. čtvrtletí roku 2018 této hranice dosáhlo (nebo ji i přesáhlo) 10 států Evropské unie.

Nejvyšší míru zaměstnanosti vykazuje Švédsko (81,4 %), Německo (79,5 %) a na třetím místě Česká republika (79,2 %). Naopak nejnižší míra zaměstnanosti je v Chorvatsku (63,6 %), Itálii (62 %) a Řecku (57,7 %).

V České republice je nejdůležitější oblastí, kam se chtějí imigranti dostat za práci, Praha. Na tomto trhu práce mají možnost poměrně různorodých druhů profesí a také vyšších platů než kdekoli jinde v České republice.

Migranti zaplňují volná místa na trhu práce, která jsou pro českého občana neatraktivní a málo finančně ohodnocená, ale přesto jsou pro tento trh potřebná. Ne každý imigrant, který do země přichází, vstupuje na trh práce.

„Nejnovější studie dokládají, že kvalita lidského kapitálu migrantů dlouhodobě klesá, tím klesá i schopnost jejich ekonomické a ostatně i společenské asimilace. Roste riziko vysoké nezaměstnanosti a závislosti na sociálních dávkách. To vše má v konečném důsledku negativní fiskální dopad a negativní dopad na blahobyt domácích obyvatel.“ [14]

3.7.3 Napětí, kriminalita a organizovaný zločin

Obavy společnosti vychází jak z proběhlých teroristických útoků například ve Francii, tak i ze zkušenosti s kriminalitou ghett, především s velkým podílem muslimských migrantů. Odlišnost kulturní, náboženská i rasová vzbuzuje v obyvatelích hostitelské země určité napětí.

Součástí, a především velkým problémem imigrace, je pak kriminalita a organizovaný zločin. *„Nejvyšší počty cizinců jsou odsuzovány za trestné činy, které jsou rozšířené i mezi majoritou (např. ohrožení pod vlivem návykové látky, krádeže, řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění či výtržnictví), ale také vyšší podíl jejich trestných činů souvisí s ekonomickou aktivitou, především podnikáním – např. porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu.“ [10]*

Dle informací zpravodajských služeb se část cizinců v České republice také zapojuje do organizovaného zločinu řízeného většinou osobami v zahraničí.

Pro cizince z Ukrajiny je typická loupežná činnost, prostituce či obchody se ženami, avšak kriminalita Ukrajinců v Česku v posledních letech slábne.

U migrantů z Ruska se objevují krádeže aut, loupeže, vraždy, či obchody se zbraněmi a lidmi.

U Vietnamských migrantů je organizovaný zločin zaměřený na padělání či pašování zboží, obchody s drogami a podvody s daňovými odvody. [10]

4 VLASTNÍ ŠETŘENÍ

V této kapitole bude uvedena metoda, díky které bylo šetření provedeno. Blíže pak budou uvedeny výsledky a jejich grafická a slovní interpretace.

4.1 Sociologický výzkum

Sociologický výzkum byl proveden na základě dotazníku. *„Dotazník je jedním z nástrojů umožňujících získat od respondentů informace týkající se jich samotných, jejich domácností, firem, ve kterých pracují, anebo jejich zkušeností a názorů v různých oblastech života. Jde o nástroj, který lze využít ve všech vědních disciplínách, kde nás zajímají názory dotazovaných.“* [15]

Cílem dotazníku bylo zjistit postoj veřejnosti k otázkám současné imigrace. Respondenti nebyli předem určeni a limitováni. Prováděný výzkum byl kvantitativní. Ten *„předpokládá, že lidské chování lze měřit a předvídat“*. [15] Data, která jsou prostřednictvím dotazníku získána, lze analyzovat pomocí statistických metod. Výhodou kvantitativního výzkumu je možnost zkoumat větší množství respondentů, je poměrně rychlý a přesný.

Otázky mohou být:

- uzavřené, kdy respondent mohl vybrat pouze jednu odpověď,
- polouzavřené, na které mohl respondent reagovat buď vybráním jedné vypsané možnosti, nebo vyjádřením svého vlastního názoru,
- otevřené, které umožnily respondentovi vyjádřit se svými slovy,
- maticové, kdy mohl respondent u každého bodu otázky, vybrat jednu ze čtyř možností.

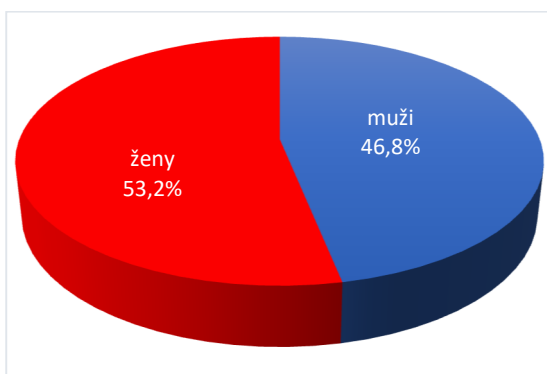
4.2 Sběr dat

Dotazník byl vytvořen pomocí „Formuláře Google“ a následně na těchto stránkách i zveřejněn. V dotazníku bylo využito všech forem otázek. Obsahoval 7 otázek uzavřených, 3 otázky otevřené, 2 otázky polouzavřené a 3 otázky maticové. Celkem jej tedy tvořilo 15 otázek, z nichž u posledních 4 otázek byly zjišťovány obecné informace, mezi které lze řadit věk respondenta, nejvyšší dosažené vzdělání, ekonomickou aktivitu a nakonec pohlaví.

Sběr dat probíhal na začátku dubna 2019. Vyplňováno bylo anonymně v online formuláři. Celkem bylo vyplněno 141 dotazníků. Data byla následně zpracovávána pomocí Microsoft Office Excel.

4.3 Interpretace výsledků dotazníku

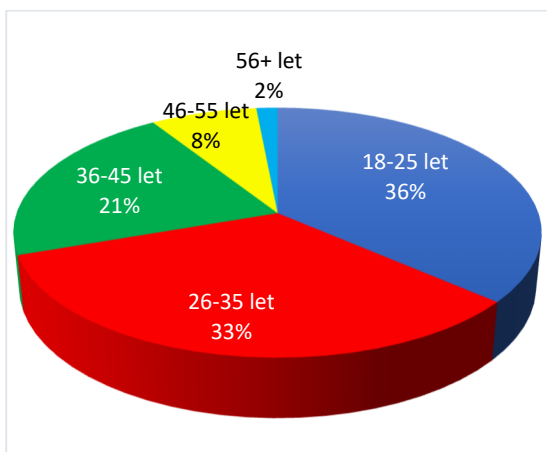
Dotazník byl vyplněn 141 respondenty. Z tohoto počtu bylo 46,8 % mužů a 53,2 % žen.

Obrázek 9 – Podíl mužů a žen podílejících se na dotazníkovém šetření

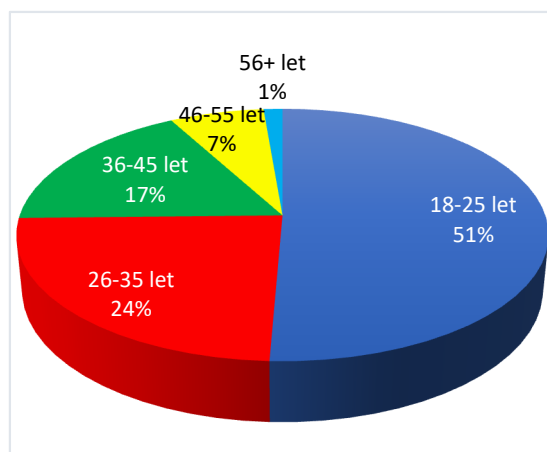
Zdroj: vlastní zpracování

Mezi respondenty bylo 66 mužů a 75 žen. Počty respondentů lze následně rozdělit a rozčlenit do jednotlivých věkových skupin.

Obrázek 10 – Věkový podíl mužů

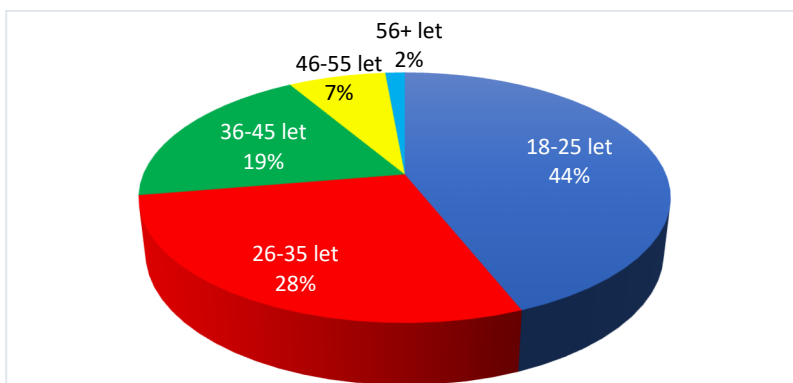
Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 11 – Věkový podíl žen

Zdroj: vlastní zpracování

Jak lze z obrázku číslo 10 a 11 vidět, u mužů i u žen bylo největší zastoupení ve věku 18-25 let. V tomto věku tvořily ženy přes polovinu respondentů (51 %) a muži 36 %. Nejmenší podíl na počtu vyplnění měli respondenti ve věku 56+. Celkový věkový podíl všech respondentů na počtu vyplnění dotazníku je vidět na následujícím obrázku číslo 12.

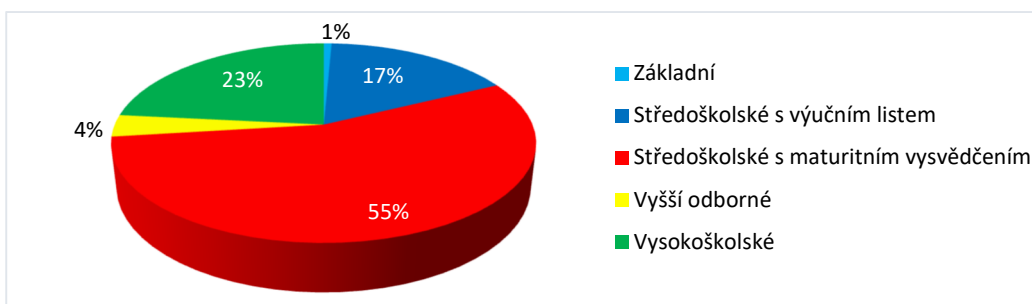

Obrázek 12 – Celkový věkový podíl všech respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

Ve věku 18-25 let vyplnilo dotazník 62 osob, z toho 24 mužů a 38 žen, a tvořily tak nejpočetnější skupinu. Ve věku 26-35 let se na dotazníku podílelo 40 osob, z nichž 22 mužů a 18 žen. V následující věkové kategorii 36-45 let byl vyplněn 27 respondenty, a to 14 muži a 13 ženami. Předposlední věkovou skupinu tvořily osoby ve věku 46-55 let, které se na dotazníku podílely 10 vyplněními, z toho muži i ženy ve stejném poměru. Poslední věková kategorie 56+ byla zastoupena v počtu pouze dvou vyplnění, a to jednou ženou a jedním mužem.

Respondenti uváděli nejvyšší dosažené vzdělání.

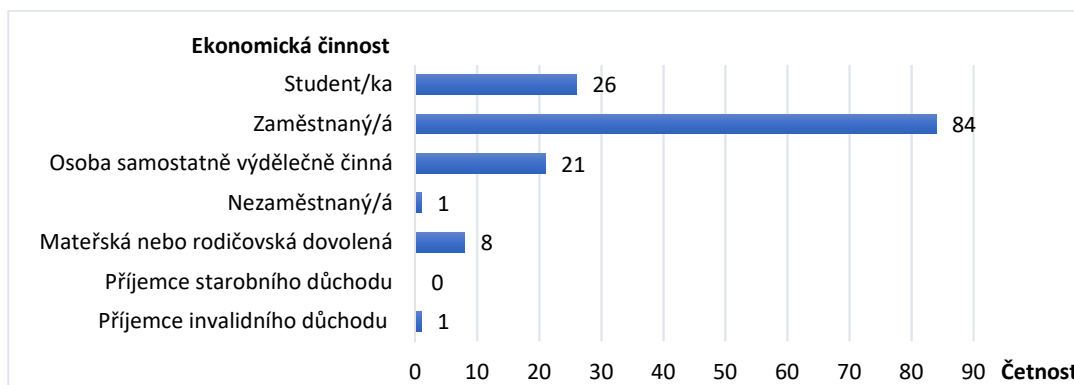
Obrázek 13 – Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce respondentů mělo ukončené středoškolské vzdělání s maturitním vysvědčením (78 osob).

Značnou část respondentů tvořily osoby s ukončeným vysokoškolským vzděláním. Naopak nejméně respondentů bylo vyššího odborného vzdělání (5 osob) a pouze jeden respondent měl ukončené vzdělání základní.

Další zjišťovaná oblast se týkala ekonomické aktivity respondentů.

Obrázek 14 – Ekonomická aktivita respondentů

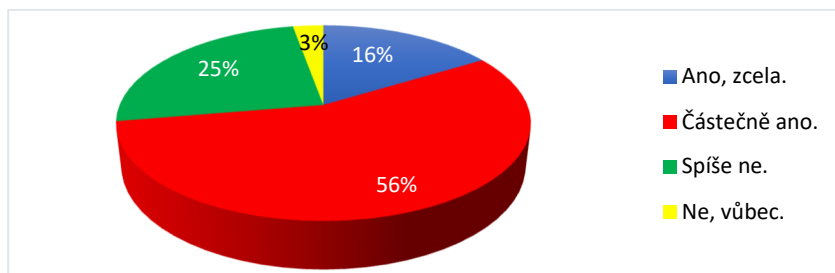
Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce respondentů je zaměstnaných a tvoří tak 59,6 % osob zúčastněných na dotazníkovém šetření. Následující nejpočetnější skupinou byli studenti a tvořili tak 18,4 % z celkového počtu respondentů. Naopak nejméně zastoupené byly skupiny nezaměstnaných, osob v invalidním důchodu či na mateřské nebo rodičovské dovolené.

Po obecných otázkách následovaly otázky zaměřené na současnou imigraci do České republiky, jejichž výsledky budou interpretovány v následujících subkapitolách.

4.3.1 Zájem respondentů o aktuální dění v oblasti imigrace

První otázkou byl zjišťován zájem respondentů o aktuální dění v oblasti imigrace do České republiky. Respondent vybíral pouze jednu odpověď, ze čtyř možných.

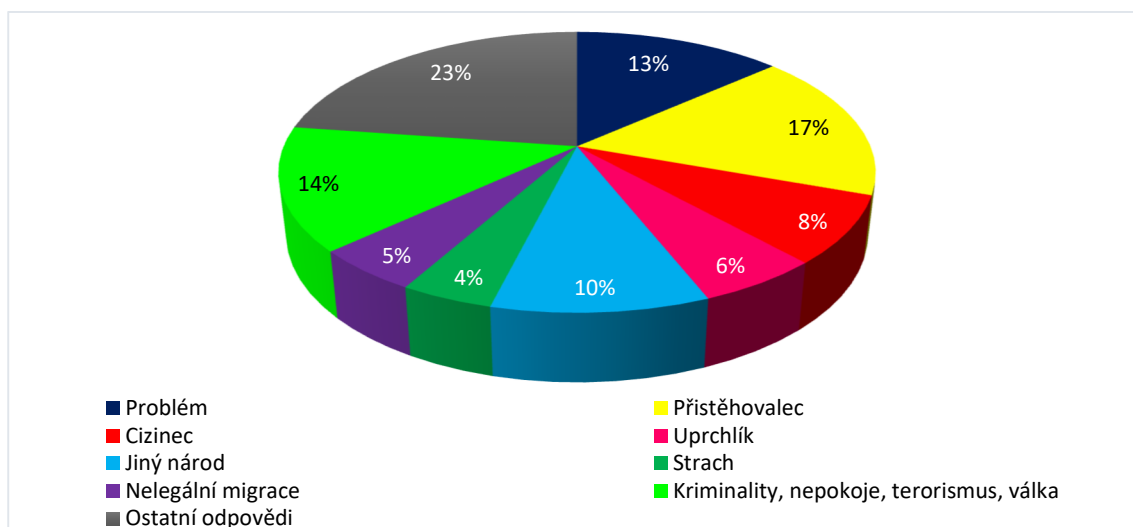
Obrázek 15 – Zájem respondentů o aktuální dění v oblasti imigrace

Zdroj: vlastní zpracování

Jak lze z obrázku číslo 15 vidět, nejvíce respondentů se o aktuální dění v oblasti imigrace do České republiky zajímá pouze částečně. 56 % je tak tvořeno 79 osobami. Zcela se o toto dění zajímá pouze 16 % osob, v absolutní četnosti 23 osob. Dohromady tak tvoří 72 % ze všech respondentů. Pouze čtyři respondenti se o tuto oblast nezajímají vůbec. Zbylá část tvoří 25 %, s tím, že se o toto téma spíše nezajímá. Ve výsledku lze říci, že téměř třičtvrtě respondentů podílejících se na tomto dotazníku se v určité míře o toto téma zajímá.

4.3.2 První asociace respondentů k pojmu imigrace

Další otázkou bylo zjišťováno, co se jako první respondentům vybaví, pokud zazní pojem imigrace. Tato otázka byla otevřená, aby se respondenti mohli svobodně vyjádřit. Výsledky toho zjištění jsou zaznamenány na následujícím grafu.

Obrázek 16 – První představa respondentů k pojmu imigrace

Zdroj: vlastní zpracování

Respondenti se na značné části odpovědí shodovali. Jak lze vidět, nejvíce respondentů si u pojmu imigrace vybaví určitou osobu, ať již přistěhovalce, uprchlíka či cizince. Přistěhovalce či přistěhování do dané země bylo vypsáno 24 respondenty. Další nejpočetnější skupinu obsahovaly odpovědi zaměřující se na kriminalitu, nepokoje, terorismus či hrozbu války. Spousta osob u těchto odpovědích uváděla, že tento názor mají spojen s pojmem imigrace díky médiím, které na tyto problémy ve svých zprávách upozorňují. Většina se bojí o vlastní bezpečí, při přijetí imigrantů do země mají strach z nezačlenění se do společnosti, nepřizpůsobivosti cizinců z jiných zemí, a tak vznikajících nepokojů a kriminality. Díky proběhlým teroristickým útokům v jiných zemích, se tohoto

problému bojí i v České republice. Další skupinou jsou pak respondenti, kteří si imigraci spojují s určitým problémem. 14 osob zaznamenalo představu jiného národu. Nejčastěji se jednalo o představy příchodu osob z afrických zemí a strach z muslimských národů.

Mezi ostatními odpověďmi byl uváděn příchod za lepším životem, ať již z důvodu chudoby, probíhajících válek v zemích původu či útěk před hrozícím nebezpečím.

4.3.3 Přijímání imigrantů do jednotlivých zemí

Zde byl zkoumán názor respondentů na to, zda jsou pro to, aby byli imigranti do jednotlivých zemí EU rozdělováni na základě kvót, nebo zda si každá země může určit, kolik imigrantů přijme. Otázka byla polouzavřená, aby měli respondenti možnost napsat jiný názor, v případě nesouhlasu s vypsány mi možnostmi.

Obrázek 17 – Názor respondentů na způsobu přijímání imigrantů do země

Zdroj: vlastní zpracování

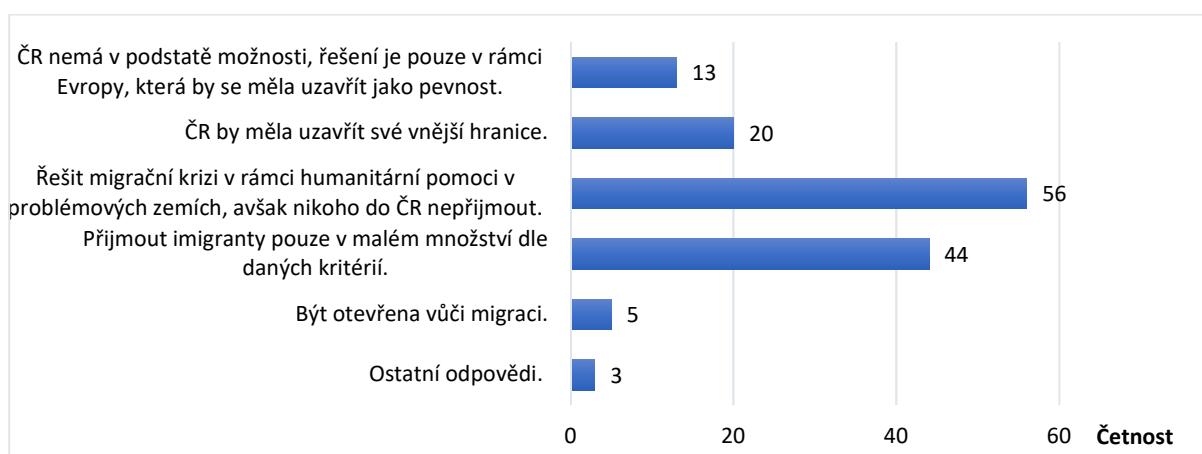
Většina respondentů jednoznačně zaškrtnla, že by si každá země měla sama určit, kolik imigrantů do země přijme. Za tímto názorem si stálo 123 respondentů a tvořili tak 87 % z celkového počtu. Pouze šest respondentů označilo, že by imigranti měli být do jednotlivých zemí dělení dle kvót. I když jsou již kvóty ne zcela současným řešením, je možné, že se v příštích letech tento způsob znovu obnoví.

Relokační systém z roku 2015, na jehož základě měli být imigranti do zemí přijímány nebyl již od počátku Českou republikou podporován. Ministerstvo vnitra České republiky si stálo za názorem, že by Česká republika měla přijímat takový počet imigrantů, které z hlediska integrace zvládne. Tento systém byl pozastaven v roce 2017. [23]

Respondenti měli možnost vyjádřit k této otázce i svůj vlastní názor. I přesto, že 91 % respondentů vyjádřilo souhlas s jednou z předepsaných odpovědí, 9 % napsalo svůj vlastní názor. Tímto názorem byl jednoznačně nesouhlas s přijímáním imigrantů do České republiky.

4.3.4 Postup při migrační krizi

Dalším otázkou byl zjišťován názor respondentů na to, jak by dle nich měla Česká republika primárně postupovat při migrační krizi. Respondenti měli na výběr z pěti možností, či mohli vyjádřit svůj vlastní názor.

Obrázek 18 – Primární postup ČR při řešení migrační krize dle respondentů

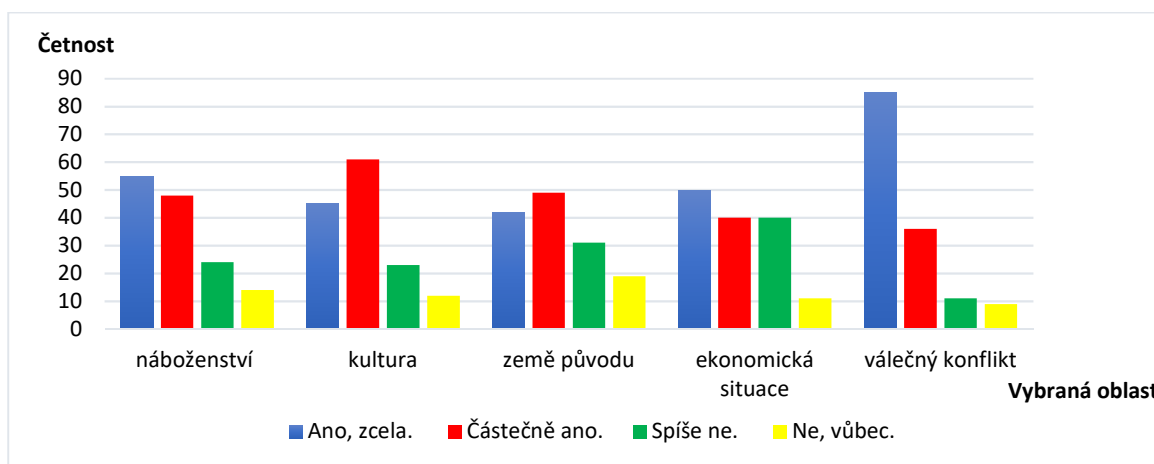
Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce respondentů uvedlo, že by Česká republika měla primárně řešit migrační krizi prostřednictvím humanitární pomoci v problémových zemích, avšak nikoho do České republiky nepřijmout. Tato odpověď byla označena 56krát a tvořila tak 40 % z celkového počtu vyplnění. Druhou nejčastější odpovědí bylo přijímat imigranty do země, avšak pouze v malém množství, a to dle daných kritérií. Na této odpovědi se shodlo 44 dotazovaných.

Naopak pouze pět respondentů uvedlo, že by měla být Česká republika zcela otevřena vůči migraci a veškeré příchozí imigranty tak přijmout. 98 % dotazovaných souhlasilo s jednou z uvedených možností. Zbývá 2 % vyjádřila svůj vlastní názor. V těchto případech se jednalo především o kombinace možných odpovědí. Bylo uvedeno, že by Česká republika měla pomoci řešit nepříznivou situaci přímo v problémové zemi, avšak malé množství imigrantů by mělo být přijímáno i do České republiky, avšak pouze za předpokladu, že tyto imigranti budou respektovat kulturu naší země.

4.3.5 Rozhodování o přijímání imigrantů do České republiky

V této otázce bylo zjišťován názor respondentů na to, podle čeho by se dle nich měla Česká republika rozhodovat, které imigranty přijmout. Tato otázka byla maticová, kde měli respondenti možnost u každého bodu vybrat jednu ze čtyř odpovědí. V popisu otázky jim byl vysvětlen význam možných odpovědí: „Pro upřesnění: "ano, zcela" znamená, že si myslíte, že je zásadní, aby byli migranti do země přijímáni na základě náboženství, stejně tak u ostatních (kultura, země původu atd.) a naopak "ne, vůbec" znamená, že např. náboženství vůbec nehraje roli.“

Obrázek 19 – Důvody pro přijímání imigrantů do země dle respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

U náboženství bylo nejvíce dotazovaných pro to, aby byli imigranti do země přijímáni na základě náboženství. Česká republika by tak dle dotazovaných měla vybírat, jaké imigranty, s jakým náboženství do země přijmout, a naopak jaké do země nepřijímat. Tento názor zastávalo 55 dotazovaných. Naopak pouze 14 dotazovaných si myslí, že na náboženství imigranta vůbec nezáleží, a že by imigranti do země neměli být na tomto základě přijímáni, nebo naopak že by pro ně náboženství nemělo být přitěžující okolností.

45 respondentů označilo, že by imigranti měli být do země přijímáni na základě jejich kultury, naopak 12 imigrantů je zcela proti tomuto názoru. 75 % dotazovaných tak zastává názor, že by kultura měla ovlivňovat přijímání imigrantů do České republiky. Zbýlých 25 % označuje kulturu jako ne příliš patřičný důvod pro výběr imigrantů, které do země přijme.

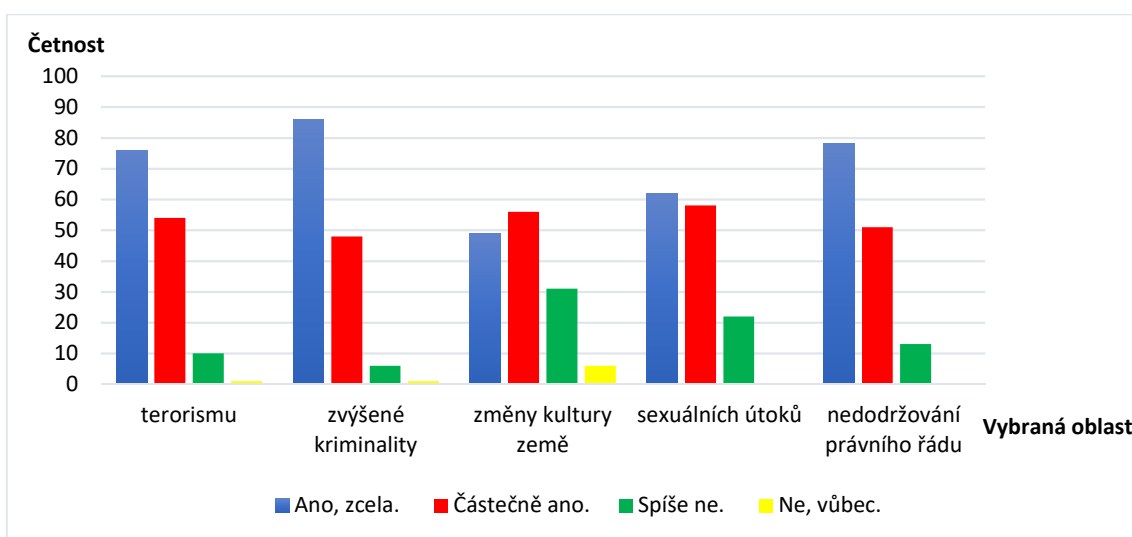
Země původu také není zcela rozhodující pro výběr imigrantů. 65 % osob zcela nebo částečně souhlasí s tím, že by imigranti měli být do zemí přijímáni dle toho, z jaké země pochází. 35 % dotazovaných pak spíše nebo vůbec neshledává důvod, proč by měli být imigranti přijímáni dle tohoto kritéria, tedy proč by imigranti z některých zemí měli být ve výhodě, a naopak z jiných zemí v nevýhodě.

Nejvíce respondentům označilo válečný konflikt jako důvod, na jehož základě by měli být imigranti do České republiky přijímáni. 86 % dotazovaných je pro to, aby byli do země přijímáni imigranti, kteří pochází ze zemí, kde probíhá válečný konflikt.

Dle většiny respondentů všechny tyto důvody imigraci do České republiky zcela či z části ovlivňují a mělo by být na základě těchto důvodů rozhodnuto o přijetí či zamítnutí vstupu imigranta.

4.3.6 Imigrace v představě hrozeb

Jak lze vidět z podkapitoly 4.3.2 vidět, spousta respondentů uvedla, že se jim ve vztahu k pojmu imigrace jako první vybaví určitý problém, strach či hrozba. Zde byla zkoumána otázka, čeho si myslí, že imigrace představuje hrozbu. U pěti bodů měli respondenti možnost vybrat ze čtyř možných odpovědí, zda si myslí že daný bod představuje hrozbu zcela, částečně ano, spíše ne, či vůbec ne.

Obrázek 20 – Představy hrozeb dle respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

Při pohledu na obrázek číslo 20 lze vidět, že většina respondentů vidí dané oblasti jako představu hrozby.

Nikdo z dotazovaných neoznačil, že se vůbec neobává hrozících sexuálních útoků či nedodržování právního řádu. Terorismu se vůbec neobává pouze jeden respondent, a to samé i zvýšené kriminality. Změny kultury se pak vůbec neobává šest dotazovaných.

Následně budou rozděleny jednotlivé hrozby na pouze dvě možné odpovědi. Jedná se o hrubší členění, neboť jsou z něho lépe patrné obavy respondentů. Z tohoto důvodu takto uvádím následující dvě skupiny. První skupina odpoví, kdy respondenti označili u jednotlivých hrozeb, že si myslí, že představují hrozbu, tedy „ano, zcela“ a „částečně ano“ a druhá skupina, kde označili „spíše ne“ či „ne, vůbec“. Poté lze říci následující:

- imigrace představuje hrozbu terorismu – s tímto názorem souhlasí 92 % respondentů, 8 % se této hrozby neobává,
- zvýšená kriminalita – je jako hrozba označována 95 % dotazovaných, 5 % ji jako hrozbu neuvádí,
- změna kultury země – 74 % dotazovaných se bojí o změnu kultury vlastní země, 26 % respondentů se změny kultury země neobává,
- sexuální útoky – 85 % respondentů se vlivem imigrace obává hrozby sexuálních útoků v zemi, 15 % respondentů z nich obavu nemá,
- nedodržování právního řádu – 92 % z celkového počtu respondentů se obává nedodržování právního řádu dané země, zbylých 8 % z toho obavu nemá.

Jak lze tedy vidět, nejvíce se dotazovaní obávají zvýšené kriminality, následně pak nedodržování právního řádu a možného terorismu.

4.3.7 Důvod představy hrozby

Respondenti, kteří v otázce předcházející (podkapitola 4.3.6) označili možnost, že si zcela či částečně myslí, že imigrace představuje hrozbu některého z uvedených problémů, měli v této otázce vysvětlit, proč si to myslí. Tato otázka byla otevřená a jako jediná nebyla povinná. Na tuto otázku odpověděla necelá polovina respondentů účastnících se na dotazníkovém šetření.

Nejvíce respondentů zastávalo názor, že většina imigrantů představuje hrozbu, neboť se neumí přizpůsobit pravidlům země, do které přichází. Mají velké kulturní a náboženské

odlišnosti, a to s sebou přináší i do naší země, jejich asimilace do české kultury pak je ve větším měřítku téměř nemožná. Při větším množství imigrantů na jednom místě může docházet ke vzniku ghett, které pak následně mohou vyústit v nepokoje.

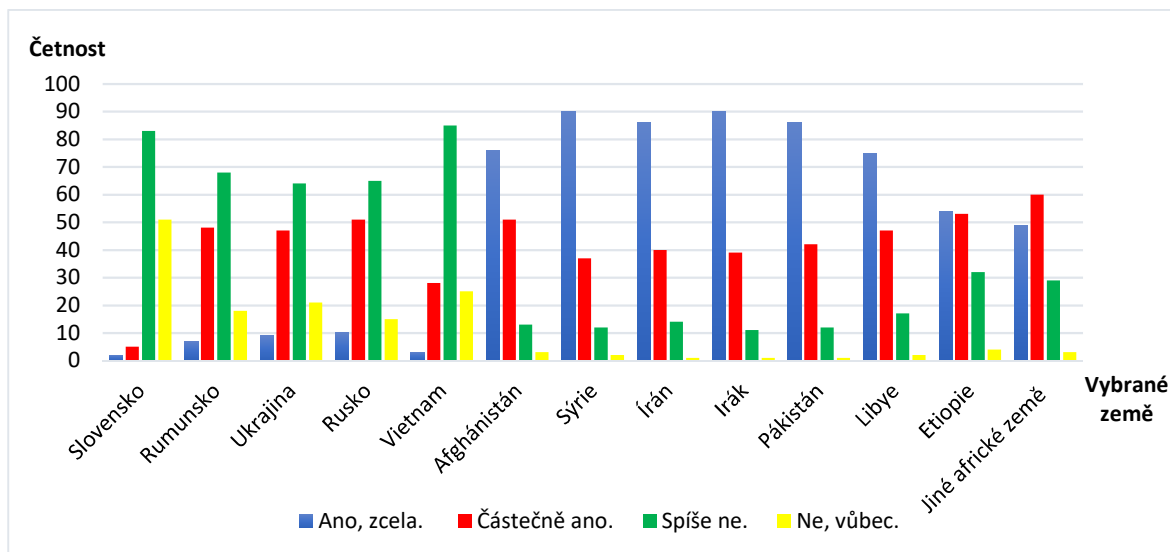
Značná část respondentů se zaměřuje na oblast kriminality a zločinu. Dotazovaní mají strach o vlastní bezpečí a bezpečí svých rodin. Uvádí, že imigraci si spojují i se slovy terorismus a bojí se i možných sexuálních útoků. Odkazují na již proběhlé teroristické činy a jiné problémy ve Evropě, například ve Francii či Německu.

4.3.8 Země představující hrozbu

Jak již bylo uvedeno, respondenti mají imigraci spojenou z části i s hrozbou. Tato otázka byla zaměřena na země, které dotazovaní považují ve vztahu k imigraci za hrozbu. Obsahem otázky bylo 13 zemí, u kterých respondenti vybírali, zda si myslí, že tyto země představují ve vztahu k imigraci hrozbu zcela, částečně, spíše ne, či vůbec ne.

Vybrány byly evropské země (Slovensko, Rumunsko, Ukrajina, Rusko), asijské země (Vietnam, Afghánistán, Sýrie, Írán, Irák, Pákistán) a africké země (Libye, Etiopie a obecně další africké země). Tyto země byly vybrány na základě několika důvodů, například:

- jsou to země, ze kterých Česká republika registruje velké množství imigrantů,
- osoby z těchto zemí přechájí před nebezpečím, pronásledováním, válečnými konflikty či chudobou,
- čelí uprchlické krizi,
- jsou spojovány s kriminalitou a obecně se strachem státních příslušníků České republiky s imigranty z těchto zemí,
- z důvodu zcela odlišné kultury, náboženství.

Obrázek 21 – Země představující ve vztahu k imigraci hrozbu dle respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

Následně bude spojeno „ano, zcela“ a „částečně ano“ do jedné skupiny odpovědí a „spíše ne“ a „ne, vůbec“ do druhé skupiny odpovědí. Toto hrubší členění uvádím z důvodu lepší viditelnosti zemí představující dle respondentů hrozbu

Jak lze z grafu na obrázku číslo 21 vidět, většina respondentů se nebojí hrozby u cizinců z evropských zemí naproti imigrantům ze zemí asijských a afrických. U imigrantů ze Slovenska se respondenti z 95 % nebojí hrozby, pouze sedm respondentů označilo, že i obyvatelé ze Slovenska určitou hrozbu představují. U slovenských imigrantů však je to pouze malé procento, neboť do České republiky jich imigruje velké množství. U této země bylo respondenty uvedeno, že ze všech zemí, se u Slovenska bojí hrozby nejméně. 51 respondentů označilo, že Slovensko pro ně vůbec nepředstavuje hrozbu ve vztahu k imigraci.

Rumunsko představuje ve vztahu k imigraci hrozbu pro 39 % dotazovaných. Sedm respondentů tuto zemi označilo, že hrozbu představuje zcela, pro 48 respondentů hrozbu představuje částečně. 61 % respondentů se ve vztahu k Rumunsku hrozby nebojí. 18 respondentů si myslí, že Rumunsko nepředstavuje vůbec žádnou hrozbu ve vztahu k imigraci.

Ukrajina je na tom s výsledky podobně jako Rumunsko. Devět respondentů se zcela bojí hrozby ze strany imigrantů z Ukrajiny, 47 dotazovaných se částečně této hrozby také obává. Tvoří tak 40 % dotazovaných, kteří si myslí, že imigranti z Ukrajiny představují ve vztahu k imigraci určitou hrozbu.

60 % respondentů nemá strach z toho, že by Ukrajina tuto hrozbu představovala. Z toho 21 dotazovaných je přesvědčeno, že Ukrajina vůbec nepředstavuje žádnou hrozbu.

Rusko je na tom, ve srovnání s předešlými zeměmi, již o maličko hůře, ale stále je více respondentů zastáncem toho, že tato země hrozbu spíše nepředstavuje. Dle 10 respondentů imigranti z těchto zemí zcela představují hrozbu pro Českou republiku, 51 respondentů uvedlo, že tuto zemi považují částečně za hrozbu, ve vztahu k imigraci. 57 % respondentů uvedlo, že Rusko spíše či vůbec nepředstavuje hrozbu ve vztahu k imigraci.

Imigranti z Vietnamu jsou obyvateli České republiky přijímáni do jisté míry poměrně kladně. 78 % respondentů uvedlo, že imigranti z Vietnamu spíše či vůbec nepředstavují ve vztahu k imigraci hrozbu. Pouze tři respondenti uvedli, že hrozbu představují zcela.

Imigranti z Afghánistánu nejsou Českou společností příliš přijímáni. 127 respondentů označilo, že tato země zcela představuje ve vztahu k imigraci hrozbu. Pouze tři respondenti udávají, že se hrozby u této země neobávají vůbec. 90 % dotazovaných se tedy zcela či částečně obávají možné hrozby a pouze 10 % z ní nemá přílišný či žádný strach.

Sýrie společně s Irákem byly nejčteněji označeny jako země, které zcela představují ve vztahu k imigraci hrozbu. 90 respondentů označilo, že se zcela obává hrozby od imigrantů této země. Pouze dva respondenti se hrozby neobávají vůbec.

Írán je další zemí, u které se 89 % dotazovaných spíše obává možné hrozby. Pouze jeden dotazovaný se u této země neobává hrozby vůbec.

Irák je na tom, vzhledem k výsledku dotazníku, téměř stejně jako Sýrie. 91 % dotazovaných se zcela či z části obává hrozby ve vztahu k imigraci. Jeden respondent označil, že se hrozby od této země neobává vůbec.

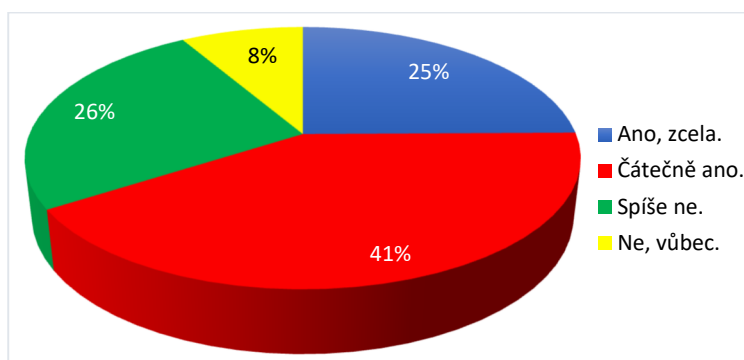
Pákistán je další zemí, která patří mezi země, které představují ve vztahu k imigraci hrozbu. 87 % má strach z možné hrozby. Pouze jeden dotazovaný je přesvědčen, že Pákistán nepředstavuje ve vztahu k imigraci vůbec žádnou hrozbu.

Imigranti z Libye představují ve vztahu k imigraci do České republiky hrozbu pro 87% respondentů. 75 respondentů se zcela obává možné hrozby a pouze dva respondenti nemají obavy z možné hrozby vůbec.

Etiopie a jiné africké země, dopadly s výsledky zkoumání poměrně stejně. U Etiopie se 76 % dotazovaných zcela či z části obává hrozby ve vztahu k imigraci u jiných afrických zemí 77 %. Názor, že Etiopie zcela představuje hrozbu ve vztahu k imigraci, zastává 54 respondentů, u jiných afrických zemí 49 respondentů.

4.3.9 Imigrant jako soused v okolí či domě

Touto otázkou bylo zjišťováno, zda by dotazované/mu vadil imigrant jako soused v domě či okolí, kde žije. Respondent měl na výběr jednu ze čtyř možných odpovědí.

Obrázek 22 – Názor respondenta na to, zda by mu vadil imigrant jako soused v domě či okolí

Zdroj: vlastní zpracování

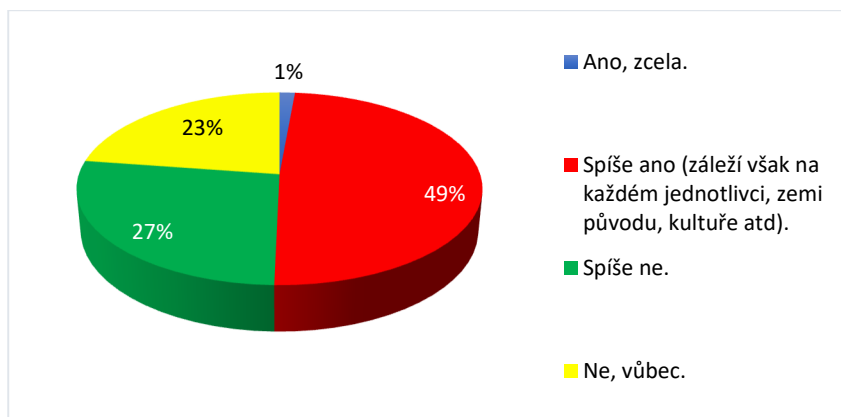
Jak lze z grafu na obrázku číslo 22 vidět, čtvrtině dotazovaných by imigrant jako soused v domě či okolí, kde žije, zcela vadil. Následující skupinou, která je nejpočetnější, jsou respondenti, kterým by imigrant v domě či okolí vadil pouze částečně. Tuto odpověď označilo 58 respondentů.

Naopak imigrant jako soused v domě či okolí, by vůbec nevadil 12 respondentům, kteří tvoří 8 % z celkového počtu dotazovaných. Zbýlých 36 respondentů uvedlo, že by jim spíše nevadil.

Pokud bychom pro lepší viditelnost výsledků shrnuly tyto odpovědi pouze do dvou skupin, tedy v první skupině respondenti označující odpovědi „ano, zcela“ a „částečně ano“ a ve druhé skupině „spíše ne“ či „ne vůbec“ pak lze říci, že 66 % dotazovaných je proti imigrantovi jako sousedu v domě či okolí, kde žije a zbylých 34 % by imigranta jako souseda akceptovalo či přijímalo.

4.3.10 Integrace imigrantů

Zde byl sledován názor respondentů na to, zda si myslí, že se dokáží imigranti plně integrovat do České společnosti. Respondent měl na výběr jednu ze čtyř možných odpovědí.

Obrázek 23 – Názor respondentů na plnou integraci imigranta do České společnosti

Zdroj: vlastní zpracování

Jak lze z obrázku vidět, pouze jedno procento dotazovaných je toho názoru, že se imigranti dokáží plně integrovat do České společnosti. Takto odpověděli pouze dva respondenti.

Nejčtenějším názorem bylo, že se imigranti spíše dokáží integrovat do České společnosti, avšak závisí to na různých faktorech. Záleží na každém jednotlivci, zda se chce nebo nechce do dané země integrovat, na zemi původu imigranta či kultuře. Tento názor zastávalo 69 respondentů a tvořili tak 48,9 %.

23 % dotazovaných, tedy v absolutní četnosti 32, je toho názoru, že se imigranti vůbec nedokáží plně integrovat do České společnosti.

4.3.11 Odůvodnění názoru na integraci imigrantů

V této otázce měli respondenti svými slovy odůvodnit jejich odpověď na předcházející otázku (4.3.10) zda se myslí, že se imigranti dokáží plně integrovat do České společnosti.

Z výsledků lze jednoznačně rozlišit dvě skupiny odpovědí:

- první skupina – respondenti označující v předchozí otázce, že se imigranti dokáží plně integrovat do České společnosti, či spíše ano (záleží však na každém jednotlivci, zemi původu, kultuře atd.),

- druhá skupina – respondenti označující, že se imigranti spíše nebo vůbec nedokáží plně integrovat do České společnosti.

Respondenti první skupiny uváděli, že záleží především na každém jednotlivci, zda se chce integrovat do dané společnosti. Každý jednatel by měl dodržovat zákony, pravidla společnosti či řád dané země. Pokud bude imigrant „vděčný“ za přijetí do země, bude se chtít v této zemi i integrovat, najít si vhodnou práci, snažit se o naučení se českého jazyku, přizpůsobit se zvyklostem či tradicím, přijmout kulturu země. Tuto odpověď ovlivňovala i země původu migrantů. Většina respondentů uvedla, že pokud migranty budou osoby ze států s podobnou kulturou či náboženství, tyto osoby se pak dokáží integrovat. Uvádí například imigranty ze Slovenska, Německa či jiných zemí s podobnou kulturou.

Do druhé skupiny jsou řazeni respondenti, kteří označili, že se imigranti spíše či vůbec nedokáží plně integrovat do České společnosti. Značná část respondentů uvedla, že migranti nemají zájem o přizpůsobení se určitému systému, nechtějí měnit své morální a jiné návyky, nechtějí přijmout jiná pravidla, jiné řady ani jinou kulturu. Respondenti udávají, že i zde má na integraci vliv země původu. Migranti z afrických či asijských zemích, nebudou mít zájem na plné integraci do společnosti.

Respondenti se tohoto nezačlenění do společnosti obávají. Nejde zde dle mého názoru o rasismus či xenofobii. Mají strach o vlastní bezpečí. Při nezačlenění se pak vznikají problémy sociálního napětí, nepokojů, či dalších problémů s migrací spojených.

4.4 Shrnutí výsledků

V této podkapitole budou shrnuty výsledky dotazníkového šetření a testována nezávislost jednotlivých proměnných.

4.4.1 Test nezávislosti proměnných

Z odpovědí na otázky dotazníkového šetření bylo zkoumáno, zda existuje nějaká závislost mezi odpověďmi. Pomocí hodnoty korelačního koeficientu byly zjištěny dvojice proměnných, které vytváří větší míru závislosti.

Tabulka 3 – Korelační matice

	Zajímáte se o aktuální dění v oblasti imigrace do České republiky?	Vadil by vám imigrant jako soused v domě či okolí, kde žijete?	Myslíte si, že se dokáží imigranti plně integrovat do České společnosti?	Váš věk:	Nejvyšší dosažené vzdělání:	Ekonomická aktivita:	Jste:
Zajímáte se o aktuální dění v oblasti imigrace do České republiky?	1						
Vadil by vám imigrant jako soused v domě či okolí, kde žijete?	0,027176843	1					
Myslíte si, že se dokáží imigranti plně integrovat do České společnosti?	-0,08643754	-0,509483271	1				
Váš věk:	-0,203013632	-0,088049733	0,112249377	1			
Nejvyšší dosažené vzdělání:	0,034934608	0,182851236	-0,040643021	-0,1288	1		
Ekonomická aktivita:	0,00463835	-0,100129588	0,046104081	0,26783	-0,070086987	1	
Jste:	-0,012770352	-0,00469685	-0,037539275	-0,1006	0,193393939	0,068411873	1

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4 – Hranice korelačního koeficientu

0 - 0,3	slabá korelace
0,3 – 0,7	středně silná korelace
0,7 – 1	silná korelace

Zdroj: vlastní zpracování

Středně silné korelace nastala pouze u jedné dvojice, tedy u otázky, zda by respondenti vadil imigrant jako soused v domě či okolí, kde žije a u otázky, zda si respondent myslí, že se dokáží imigranti plně integrovat do České společnosti.

Pro testování závislosti mezi těmito proměnnými byl použit Chi-kvadrát test nezávislosti.

H0: nezávislé

H1: závislé

Podmínky pro použití Chí-kvadrát jsou:

- všechny teoretické hodnoty musí být >1 a
- 80 % teoretických hodnot musí být >5

Vzhledem k nesplnění podmínek bylo nutné spojit možnosti „Ano, zcela“ a „Spíše ano“ u otázky „Myslíte si, že se dokáží imigranti plně integrovat do České společnosti?“.

Tabulka 5 – Absolutní četnosti testu nezávislosti

Vadil by Vám imigrant jako souseď v domě či okolí, kde žijete?	Myslíte si, že se dokáží imigranti plně integrovat do České společnosti?					
	Absolutní četnost	Ano, zcela.	Částečně ano.	Spíše ne.	Ne, vůbec.	Celkový součet
	Ano, zcela + Spíše ano (záleží však na každém jednotlivci, zemi původu, kultuře atd.).	6	26	29	10	71
	Spíše ne.	10	20	6	2	38
	Ne, vůbec.	19	12	1	0	32
	Celkový součet	35	58	36	12	141

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 6 – Teoretické četnosti testu nezávislosti

Teoretická četnost	Ano, zcela.	Částečně ano.	Spíše ne.	Ne, vůbec.
Ano, zcela + Spíše ano (záleží však na každém jednotlivci, zemi původu, kultuře atd.).	17,62411348	29,20567376	18,12765957	6,04255
Spíše ne.	9,432624113	15,63120567	9,70212766	3,23404
Ne, vůbec.	7,943262411	13,16312057	8,170212766	2,7234

Zdroj: vlastní zpracování

Teoretické četnosti splňují podmínky použití testu. Pouze dvě hodnoty jsou menší než 5.

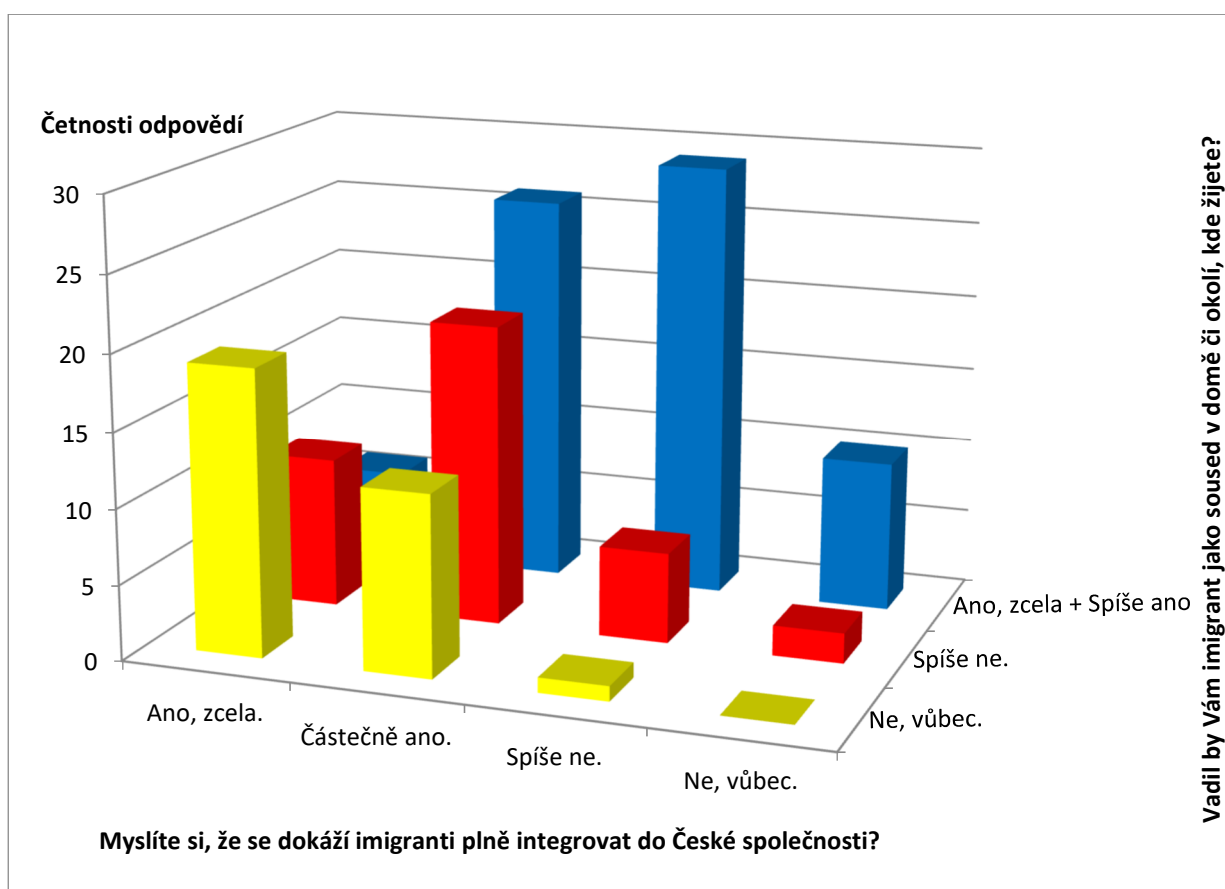
Tabulka 7 – Chí-kvadrát test

Chí-kvadrát test	Ano, zcela.	Částečně ano.	Spíše ne.	Ne, vůbec.
Ano, zcela + Spíše ano (záleží však na každém jednotlivci, zemi původu, kultuře atd.).	7,666769411	0,351861229	6,520852063	2,59185
Spíše ne.	0,034127873	1,221042334	1,412653975	0,47088
Ne, vůbec.	15,39058384	0,10277574	6,292608599	2,7234

Zdroj: vlastní zpracování

Chí-kvadrát	44,77941294
hladina významnosti	0,05
Kritická hranice	12,59158724

Hodnota testovací statistiky leží v kritické oblasti. Nulovou hypotézu o nezávislosti zamítáme. Na hladině významnosti 0,05 existuje statisticky významná závislost mezi odpověďmi na otázky „Myslíte si, že se dokáží imigranti plně integrovat do České společnosti?“ a „Vadil by Vám imigrant jako soused v domě či okolí, kde žijete?“.

Obrázek 24 – Závislost mezi odpověďmi respondentů

Zdroj: vlastní zpracování dle výsledků dotazníku

Četnost respondentů, kterým by imigrant nevadil jako soused, má rostoucí průběh v otázce, zda si myslí, že se migranti dokáží plně integrovat do české společnosti.

Ti, kterým by nevadili, si myslí, že se dokáží plně integrovat.

Naopak dotázaní, kteří si myslí, že se imigranti spíše nebo vůbec nedokáží integrovat do české společnosti, odpověděli, že by jim imigranti jako sousedé vadili.

4.4.2 Stručné shrnutí výsledků dotazníkového šetření

Většina respondentů účastnících se na dotazníkovém šetření aktuální dění v oblasti migrace sleduje. Při první zmínce o pojmu imigrant si dotazovaní představí pravý význam slova, tedy příchod do země, avšak značná část respondentů udala, že si představí i určitý problém, strach, kriminalitu, nepokoje a tím i možnost terorismu.

Dle respondentů by si měla každá země sama určit, kolik imigrantů přijme. Hlavní prioritou České republiky by mělo být poskytování humanitární pomoci v problémových zemích. Imigranti by měli být přijímáni zejména ze zemí, kde probíhá válečný konflikt či nepokoje a lidé tak nejsou v bezpečí. Dalšími zkoumanými oblastmi pro přijetí imigrantů by pak dle respondentů měla být kultura a náboženství.

Při zaměření se na hrozby, které by mohla imigrace zapříčinit, značná část respondentů tvrdí, že se všech těchto hrozeb obává. Jsou zde obavy ze zvýšené kriminality, sexuálních útoků, nedodržování právního řádu, vzniku terorismu a na posledním místě i strach ze změny kultury země.

Respondenti se těchto hrozeb obávají především od migrantů pocházejících z afrických a asijských států, migranti z evropských států tuto hrozbu dle respondentů představují ve značně menším měřítku.

Dotazovaní, kteří označili, že se imigranti dokáží integrovat do České společnosti, by přijali imigranta jako souseda v domě či okolí. Naopak ti, kteří si myslí, že se nedokáží integrovat, by imigranta jako souseda nechtěli.

Jak jsem již uvedla, dle mého názoru v problematice imigrace nejde o xenofobii či rasismus, obyvatelé České republiky mají pouze strach z možného nebezpečí, které by jim imigrace mohla přinést. Postoj k imigrantům tak není příliš přívětivý.

5 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ

Migrace je závažné, a především složité téma. Situace v oblasti migrace je složitá pro celou Evropu, a pro Českou republiku není zcela jednoduché tuto problematiku řešit samostatně. Na prvním místě je však bezpečnost občanů země. Dle mého názoru postupuje republika v oblasti migrace správně. Snaží se soustředit na příčiny, které migraci způsobují. Česká republika má zájem na omezení migračních toků, poskytuje finanční a materiální prostředky zemím, jež postihla krize. V následujících podkapitolách jsou uvedeny body, které by dle mého názoru měly být provedeny k řešení migrace. Hlavním cílem České republiky by mělo být, aby migrace probíhala legálně, bezpečně a řízeně.

5.1 Humanitární pomoc

Prioritní by mělo být především posílení pomoci v problémových zemích. Jelikož obyvatelé republiky jsou spíše pro to, aby větší část migrantů nebyla do České republiky přijata, měla by se poskytovat větší pomoc těm zemím, ze kterých obyvatelé prchají.

Hlavním cílem by mělo být zajištění důstojného života v zemích humanitární krize. Těmto zemím jsou poskytovány finanční prostředky i materiální pomoc, například ve formě vysílání zdravotníků do zemí postižených krizí. Financuje se jak vzdělání, tak i například dodávka vody či elektřiny. Pro Evropu i jednotlivé země je finančně výhodnější pomoc v zemích postižených krizí, než kdyby o ně mělo být postaráno v Evropě.

5.2 Obnovení kontrol na hranicích států

Dalším bodem, který by dle mého názoru měla Česká republika zavést, je znovuoobnovení kontrol na hraničních přechodech. Vzhledem k nárůstu migrace by měly být znovu tyto kontroly zavedeny při vstupu do země, a částečně by se tak zamezilo nelegální migraci či možným teroristickým útokům. Dle mého názoru by bylo pro migraci lepší, kdyby tyto kontroly byly znovu zavedeny ve všech státech EU. Každý stát by pak měl zájem na odhalování a řešení nelegální migrace, a tento problém by pak nemohl být přenesen na stát další, jako je tomu doposud. Některé státy v dnešní době vědí, že jsou pouze tranzitními zeměmi, migranty tak pouští přes své hranice, neboť je to pro tento stát snazší, než kdyby migrantům ve vstupu bránil.

5.3 Přijímání části migrantů

Další formou pomoci imigrantům by dle mého názoru mělo být přijímání určité stanovené části migrantů do České republiky. Každá země Evropské unie by si měla sama určit, kolik imigrantů do své země přijme. Počty migrantů by měli být určeny z hlediska finančních možností země i velikosti území.

Předpokladem přijetí migranta do země by měla být především ochota integrace. Tedy přijetí kultury země, zapojení do trhu práce a respektování řádů a zákonů dané země.

Především by měli být přijímáni prověřeni migranti, kteří nemají evidovanou žádnou trestní minulost a mají zájem na trvalém usazení v hostitelské zemi.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat současnou imigraci do České republiky, zhodnotit její trendy, tendence, specifika, rizika a další jevy, procesy a socioekonomické aspekty v celoevropském kontextu současné imigrační krize.

V první části práce byly vymezeny základní pojmy související s migrací, mezi něž patří například pojem migrant, uprchlík, azyl, doplňková ochrana, vyhoštění, integrace či schengenský prostor, dále byly vymezeny druhy pobytů cizinců na území republiky a vybrané migrační teorie.

Druhá část obsahovala stručný exkurz do migrace v Evropě. Uvedeny byly migrační politiky států Evropské unie obecně, počty cizinců v jednotlivých zemích Evropské unie a imigrační politiky vybraných velmocí – Francie, Německa a Velké Británie.

Třetí část práce se zabývala vývojem migrace v České republice se zaměřením na imigraci. Tento vývoj byl rozčleněn do několika období. Součástí kapitoly byla uvedena současná migrační strategie České republiky, jednotlivá data o počtech cizinců na území republiky, azylantů, nelegálních migrantů či osob, které nabyly státní občanství České republiky. Poslední podkapitolu tvořily dopady migrace na stát i společnost.

Stěžejní součástí práce byla čtvrtá část. Jednalo se o vlastní šetření týkající se vztahu veřejnosti k otázkám současné imigrace. Na dotazníkovém šetření se účastnilo 141 respondentů, kteří nebyli předem určeni ani limitováni. Sběr dat probíhal na začátku dubna 2019 prostřednictvím internetového formuláře Google. V podkapitole pak byly interpretovány výsledky tohoto šetření a zhodnocení výsledků.

Z dostupných informací a z vlastního pohledu na problematiku migrace autorka v poslední části práce udává vlastní návrhy řešení migrace, mezi které řadí humanitární pomoc v problémových zemích, znovuzavedení kontrol na hranicích státu a přijímání části migrantů do České republiky.

Imigrace do Evropy je fenomén, který je stěžejním problémem současnosti i budoucnosti. Práce se zabývala především imigrací do České republiky. Zhodnoceny byly její trendy, tendence, specifika, rizika i další jevy, procesy a socioekonomické aspekty v celoevropském kontextu současné imigrační krize. Cíl práce byl splněn.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BADE, Klaus J. *Evropa v pohybu: evropské migrace dvou staletí*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005. Utváření Evropy. ISBN 80-7106-559-5.
- [2] BARŠOVÁ, Andrea a Pavel BARŠA. *Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. ISBN 80-210-3875-6
- [3] BARTOŇOVÁ, Dagmar a kol. *Demografická situace České republiky: proměny a kontexty 1993-2008*. Praha: Sociologické nakladatelství Slon, 2010. ISBN 978-80-7419-024-7.
- [4] Český statistický úřad. *Cizinci data: cizinci v ostatních zemích EU* [online]. 8. října 2018 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/data-a-grafy-cizinci-v-ostatnich-zemich-eu#cr>
- [5] Český statistický úřad. *Cizinci data: mezinárodní ochrana* [online]. 30. ledna 2019 [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/data-mezinarodni-ochrana#cr>
- [6] Český statistický úřad. *Cizinci data: nabývání státního občanství ČR* [online]. 7. ledna 2019 [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/data-nabyvani-statniho-obcanstvi-cr#cr>
- [7] Český statistický úřad. *Cizinci data: nelegální migrace cizinců* [online]. 8. ledna 2019 [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/data-nelegalni-migrace-cizincu#cr>
- [8] Český statistický úřad. *Cizinci data: počet cizinců* [online]. 28. ledna 2019 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/cizinci/4-ciz_pocet_cizincu#cr
- [9] Český statistický úřad. *Makroekonomika: Česká republika v mezinárodním srovnání (vybrané údaje) 2017* [online]. 20. února 2018 [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/makroekonomika-t1yvp3im3q>
- [10] DRBOHLAV, Dušan a kol. *Migrace a (i)migranti v Česku: Kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?*. Praha: Sociologické nakladatelství Slon, 2010. ISBN 978-80-7419-039-1.

- [11] Evropská komise. *Sdělení komise evropskému parlamentu, radě, evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů: Evropský program pro migraci* [online]. Brusel, 2015. [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0240&from=DE>
- [12] Evropský parlament. *Schengen: rozšíření evropského prostoru bez vnitřních hranic* [online]. 26. února 2015. [cit. 2019-04-10]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/pdfs/news/expert/2018/2/story/20180216STO98008/20180216STO98008_cs.pdf
- [13] GRULICH, Josef. *Migrace městského a vesnického obyvatelstva: farnost České Budějovice 1750-1824*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2013. ISBN 978-80-7394-374-5.
- [14] JANÁČKOVÁ, S., J. SKOPEČEK a M. SLANÝ, et al. *Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?*. Praha: Institut Václava Klause, 2016. ISBN 978-80-87806-95-1.
- [15] JINDROVÁ, Pavla a Kateřina SEINEROVÁ. *Zpracování dotazníkových šetření: distanční opora*. Pardubice: Univerzita Pardubice, ©2014.
- [16] KELLER, Jan. *Evropské rozpory ve světle migrace*. Praha: Sociologické nakladatelství Slon, 2017. ISBN 978-80-7419-249-4.
- [17] MACHOTKOVÁ, Šárka. Ministerstvo vnitra ČR. *Co je Schengen*. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/300/sekce/co-je-schengen/>
- [18] MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. 2. přeprac. vyd. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1154-9.
- [19] *Migrace v rozšířené Evropě: konference na Pražském hradě 12.-14. září 2002*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2002. ISBN 80-238-9199-5
- [20] Ministerstvo zahraničních věcí ČR. *Sdělení ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právním postavení uprchlíků* [online]. 1993. [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: https://www.unhcr.org/cz/wp-content/uploads/sites/20/2016/12/Umluva_1951_a_Protokol_1967.pdf
- [21] Ministerstvo vnitra ČR. *Migrační a azylová politika ČR: Strategie migrační politiky České republiky* [online]. © 2019 [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/strategie-migracni-politiky-ceske-republiky.aspx>

- [22] Ministerstvo vnitra ČR. Informace a publikace pro cizince o cizincích: základní dokumenty k integrační politice [online]. [cit. 2019-04-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/zakladni-dokumenty-k-integracni-politice-ke-stazeni.aspx>
- [23] Ministerstvo vnitra ČR. *Souhrnné informace o postupu MV v problematice relokací* [online]. [cit. 2019-04-06]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/souhrnne-informace-o-postupu-mv-v-problematice-relokaci.aspx>
- [24] Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2015*. Praha, 2016.
- [25] Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2017*. Praha, 2018.
- [26] Ministerstvo vnitra ČR. *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2018*. Praha, 2019.
- [27] Organizace pro pomoc uprchlíkům. *Správní vyhoštění* [online]. [cit. 2019-04-12]. Dostupné z: <https://www.opu.cz/cs/projekt-iris-pravni-pomoc-v-navratovem-procesu-pro-prislusniky-3-zemi/spravni-vyhosteni/>
- [28] PALÁT, Milan. *Determinanty vzniku migrace a statistiky cizinců v Evropské unii*. Ostrava: Key Publishing, 2014. ISBN 978-80-7418-228-0.
- [29] PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie: základní kurz*. 3. vyd. Slaný: Melandrium, 2007. ISBN 978-80-86175-58-4.
- [30] PAVLÍK, Zdeněk a kol. *Populační vývoj České republiky 1990-2002* [online]. Praha: DemoArt, 2002 [cit. 2019-04-15]. ISBN 80-902686-8-4. Dostupné z: http://popin.natur.cuni.cz/html2/publications/papers/popdev02cz/population_development_czech_all.pdf
- [31] PETERSEN, William. *A General Typology of Migration*. UK: American Sociological Review 23, 1958.
- [32] Rada evropské unie. *Migrační politika EU* [online]. Aktualizace 2019 [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/migratory-presures/>
- [33] *Rozšiřování Schengenu: aktuální stav* [online]. Praha [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/742/906/clanek/rozsirovani-schengenu---aktualni-stav---legenda/>

- [34] ŠTICA, Petr. *Migrace a státní suverenity: oprávnění a hranice přistěhovalecké politiky z pohledu křesťanské sociální etiky*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2010. ISBN 978-80-87378-75-5.
- [35] ŠTURMA, Pavel a Věra HONUSKOVÁ, ed. *Teorie a praxe azylu a uprchlictví*. 2. dopl. vyd. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, ediční středisko v nakladatelství Eva Rozkotová, 2012. Scripta iuridica. ISBN 978-80-8714-668-2.
- [36] TRBOLA, Robert a Miroslava RÁKOCZYOVÁ, ed. *Institucionální podmínky sociální integrace cizinců v ČR I: Integrovaná politika*. Brno, 2011. ISBN 978-80-87474-19-8.
- [37] TRIANDAFYLIDOU, Anna a Ruby GROPAS. *European immigration: a sourcebook*. Burlington, VT: Ashgate, 2007. ISBN 978-07546-4894-9.
- [38] UHEREK, Zdeněk a Dušan DRBOHLAV. *Reflexe migračních teorií* [online]. [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://web.natur.cuni.cz/~ksgrsek/illegal/clanky/Uherek-Teorie.pdf>
- [39] UHEREK, Z., V. HONUSKOVÁ, V. GÜNTNER a Š. OŠŤÁDALOVÁ. *Migrace: Historie a současnost*. Ostrava: Občanské sdružení PANT, 2015. ISBN 978-80-905942-9-6.
- [40] Úřední věstník evropské unie. *SMĚRNICE RADY 2004/83/ES: o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany* [online]. Lucemburk, 2004. [cit. 2019-04-17]. Dostupné z: https://www.asylumlawdatabase.eu/sites/default/files/aldfiles/CS_19.pdf
- [41] Vláda ČR. *Brexit: Co je to „brexit?“* [online]. 9. srpna 2018 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/evropske-zalezitosti/brexit/casto-kladene-dotazy-167933/>
- [42] Zákon č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999. Dostupný z <http://spcp.prf.cuni.cz/lex/325-99.htm>
- [43] Zákon č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-326>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník k bakalářské práci

Příloha A – Dotazník k bakalářské práci

Imigrace do ČR a její socioekonomické aspekty

Dobrý den,

jmenuji se Lucie Zálišová a studuji obor Ekonomika pro kriminalisty a celníky na Fakultě ekonomicko-správní Univerzity Pardubice. Ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku, který slouží jako podklad pro praktickou část bakalářské práce na téma "Imigrace do ČR a její socioekonomické aspekty v celoevropském kontextu současné imigrační krize". Tento dotazník je anonymní, prosím vyplňte jej pravdivě a pečlivě.

Předem Vám děkuji za ochotu, spolupráci, a především čas strávený vyplňováním.

S pozdravem
Zálišová.

1. Zajímáte se o aktuální dění v oblasti migrace?

- Ano, zcela.
- Částečně ano.
- Spíše ne.
- Ne, vůbec.

2. Co se Vám jako první vybaví, pokud zazní pojem imigrace?

.....

3. Jste pro to, aby imigranti byli rozdělováni do jednotlivých zemí EU na základě kvót, nebo si každá země může určit, kolik imigrantů přijme?

- Imigranti by měli být do zemí děleni dle kvót.
- Každá země si může sama určit, kolik migrantů přijme.
- Jiné:

4. Jak by dle Vás měla Česká republika postupovat primárně při migrační krizi?

- ČR nemá v podstatě možnosti, řešení e pouze v rámci Evropy, která by se měla uzavřít jako pevnost.
- ČR by měla uzavřít své vnější hranice.

- Řešit migrační krizi v rámci humanitární pomoci v problémových zemích, avšak nikoho do ČR nepřijmout.
- Přijmout imigranty pouze v malém množství dle daných kritérií.
- Být otevřena vůči imigraci.
- Jiné:

5. Podle čeho by se měla Česká republika rozhodovat, které imigranty přijmout?

Ohodnoťte všude. Pro upřesnění: "ano, zcela" znamená, že si myslíte, že je zásadní, aby byli migranti do země přijímáni na základě náboženství, stejně tak u ostatních (kultura, země původu atd.) a naopak "ne, vůbec" znamená, že např. náboženství vůbec nehraje roli.

	Ano, zcela.	Částečně ano.	Spíše ne.	Ne, vůbec.
náboženství	☐	☐	☐	☐
kultura	☐	☐	☐	☐
země původu	☐	☐	☐	☐
ekonomická situace	☐	☐	☐	☐
válečný konflikt	☐	☐	☐	☐

6. Myslíte si, že imigrace představuje hrozbu:

Ohodnoťte všude.

	Ano, zcela.	Částečně ano.	Spíše ne.	Ne, vůbec.
terorismu	☐	☐	☐	☐
zvýšené kriminality	☐	☐	☐	☐
změny kultury země	☐	☐	☐	☐
sexuálních útoků	☐	☐	☐	☐
nedodržování právního řádu	☐	☐	☐	☐

7. Pokud jste v předchozí otázce použil/a „ANO, ZCELA“ či „ČÁSTEČNĚ ANO“, uveďte, proč je/jsou podle Vás hrozbou.

.....

8. Které země považujete ve vztahu k imigraci za hrozbu:

Ohodnoťte všude.

	Ano, zcela.	Částečně ano.	Spíše ne.	Ne, vůbec.
Slovensko	☐	☐	☐	☐
Rumunsko	☐	☐	☐	☐
Ukrajina	☐	☐	☐	☐
Rusko	☐	☐	☐	☐
Vietnam	☐	☐	☐	☐
Afghánistán	☐	☐	☐	☐
Sýrie	☐	☐	☐	☐
Írán	☐	☐	☐	☐
Irák	☐	☐	☐	☐
Pákistán	☐	☐	☐	☐
Libye	☐	☐	☐	☐
Etiopie	☐	☐	☐	☐
Jiné africké země	☐	☐	☐	☐

9. Vadil by vám imigrant jako soused v domě či okolí, kde žijete?

- Ano, zcela.
- Částečně ano.
- Spíše ne.
- Ne, vůbec.

10. Myslíte si, že se dokáží imigranti plně integrovat do České společnosti?

- Ano, zcela.
- Spíše ano (záleží však na každém jednotlivci, zemi původu, kultuře atd.).
- Spíše ne.
- Ne, vůbec.

11. Odůvodněte prosím svoji odpověď na předcházející otázku.

.....

12. Váš věk:

- 18-25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56+

13. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- Základní
- Středoškolské s výučním listem
- Středoškolské s maturitním vysvědčením
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské

14. Ekonomická aktivita:

- Student/ka
- Zaměstnaný/á
- Osoba samostatně výdělečně činná
- Nezaměstnaný/á
- Mateřská nebo rodičovská dovolená
- Příjemce starobního důchodu
- Příjemce invalidního důchodu

15. Jste:

- Muž
- Žena